

Vlaams
Parlement

vergadering **C196**
zittingsjaar 2014-2015

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media

van 2 april 2015

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Karin Brouwers aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de uitvoering van de VRT-beheersovereenkomst 2012-2016 voor wat betreft de performantie-maatstaven inzake de maatschappelijke meerwaarde – 1631 (2014-2015)	3
VRAAG OM UITLEG van Bart Caron aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over mediatogankelijkheid voor slechthorende kinderen – 1647 (2014-2015)	6
VRAAG OM UITLEG van Joris Poschet aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over het radiobereik in Brussel – 1698 (2014-2015)	11
VRAAG OM UITLEG van Caroline Bastiaens aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over het kritische advies van de Strategische Adviesraad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media (SARC) met betrekking tot het hergebruik van overheidsinformatie – 1639 (2014-2015)	15
VRAAG OM UITLEG van Bart Caron aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over cultuurkuur – 1704 (2014-2015)	21
VRAAG OM UITLEG van Yamila Idrissi aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de gevolgen op het gebied van cultuur van de overheveling van provinciale bevoegdheden – 1730 (2014-2015)	26
VRAAG OM UITLEG van Yamila Idrissi aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de studie van Labo A over het Vlaamse museumlandschap – 1731 (2014-2015)	28

VRAAG OM UITLEG van Karin Brouwers aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de uitvoering van de VRT-beheersovereenkomst 2012-2016 voor wat betreft de performantiemaatstaven inzake de maatschappelijke meerwaarde – 1631 (2014-2015)

Voorzitter: de heer Bart Caron

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Mevrouw Karin Brouwers (CD&V): Voorzitter, minister, collega's, ter voorbereiding van de huidige beheersovereenkomst met de VRT keurde de plenaire vergadering in de vorige legislatuur het voorstel van resolutie goed van de collega's Carl Decaluwe, Philippe De Coene, Wilfried Vandaele, Veli Yüksel, Chokri Mahassine, Lieven Dehandschutter en Johan Verstreken – de meesten van hen zitten hier intussen zelfs niet meer.

In die resolutie werd aan de Vlaamse Regering gevraagd om er bij de opmaak van de beheersovereenkomst 2012-2016 inzake de algemeen publieke opdracht over te waken dat: "1° de VRT haar decretale opdracht uitvoert door te zorgen voor een kwalitatief hoogstaand aanbod in de sectoren informatie, cultuur, educatie en ontspanning. Prioritair moet de VRT op de kijker en luisteraar gerichte informatie- en cultuurprogramma's brengen. Daarnaast worden ook sport, eigentijdse educatie, eigen drama en ontspanning verzorgd. De nadruk ligt daarbij op de onderscheidende, innovatieve, kwalitatieve, onafhankelijke en gevarieerde programmering van de openbare omroep om een zo groot mogelijk en gevarieerd publiek te bereiken. Een geheel van performantiemaatstaven wordt gehanteerd om de maatschappelijke meerwaarde van de openbare omroep te toetsen."

In de beheersovereenkomst 2012-2016 werd daarom als tweede krachtlijn 'publieke meerwaarde en kwaliteit' vastgelegd. Daarbij lezen we: "De VRT staat garant voor een hoge kwaliteitsstandaard. De VRT realiseert maatschappelijke meerwaarde in alles wat ze doet en versterkt deze meerwaarde door meer nadruk te leggen op de publieke en ethische kwaliteit, in haar opdracht is de VRT niet gedreven door commerciële en politieke belangen. Binnen haar publieke opdracht zet de VRT in op diversiteit, onafhankelijkheid en pluriformiteit. Ze draagt op die manier bij tot een vernieuwende, warme en duurzame samenleving. Alle kwaliteitsinitiatieven en -instrumenten worden tot één coherent en transparant geheel geïntegreerd, dat toelaat om de kwaliteit (inclusief de publieke meerwaarde) continu op te volgen en te verbeteren."

Bij de definities werd dan onder andere de 'kwaliteitskaart' bepaald: "De kwaliteitskaart is een instrument dat de vier dimensies van kwaliteit omvat en door de VRT gehanteerd wordt bij het implementeren en evalueren van haar kwaliteit." Die vier dimensies van kwaliteit worden dan als volgt opgesomd: publieke kwaliteit, ethische kwaliteit, functionele kwaliteit en operationele kwaliteit.

In haar jaarverslag rapporteert de VRT over het kwaliteitssysteem. In het recentste jaarverslag bijvoorbeeld, dat van 2013, gaat men op pagina 84 op een aantal zaken in, maar het blijft toch beperkt tot een punctuele opsomming van acties en activiteiten met een meerwaarde, community building enzovoort. Het gaat bijvoorbeeld ook over de deontologie van de VRT-nieuwsdienst, het programmacharter en beroepsethiek. Over de kwaliteitskaart werd eigenlijk niets meer vernomen sinds het afsluiten van de beheersovereenkomst.

Op het einde van het jaarverslag 2013 komt het wel nog eens terug, in hoofdstuk 09, 'Doelstellingen uit de beheersovereenkomst: performantie'. Daar wordt een

opsomming gegeven van wat ze gedaan hebben, met verwijzingen naar de overeenkomstige pagina's in de beheersovereenkomst. Maar dat is natuurlijk niet echt een meetinstrument.

Ik heb ook iets teruggevonden op de website van de VRT. Als je daar de zoekterm 'performantiemaatstaven' ingeeft, kom je uit bij het jaarverslag 2010, waarin men met andere maatstaven werkt, wellicht omdat dat nog onder de vorige beheersovereenkomst viel. Nu heeft men er dus weer andere.

Minister, kunt u meer toelichting verschaffen bij hoe de VRT de kwaliteitsinitiatieven en -instrumenten tot één coherent en transparant geheel heeft geïntegreerd, om zodoende de kwaliteit, inclusief de publieke meerwaarde, continu op te volgen en te verbeteren? Welke meetinstrumenten werden daarvoor ontwikkeld? Ik vind die in elk geval niet terug. Welke concrete indicatoren worden er gemeten voor de maatschappelijke meerwaarde?

Bent u van mening dat het kwaliteitsmeetsysteem, als dat er zou zijn, beantwoordt aan de doelstelling, zoals geformuleerd in onze resolutie? Wordt met andere woorden de maatschappelijke meerwaarde van de openbare omroep permanent getoetst? Acht u het wenselijk en mogelijk om in de volgende beheersovereenkomst meer concrete bepalingen op te leggen om de maatschappelijke meerwaarde van de openbare omroep te meten?

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele (N-VA): Voorzitter, minister, mevrouw Brouwers wijst erop hoe vluchtig een politieke carrière kan zijn. Blijkbaar blijven allen nog collega Verstreken en ikzelf over van de ondertekenaars van de resolutie. De meesten zijn goed terechtgekomen. Anderen niet: de heer Decaluwe is gouverneur van West-Vlaanderen, de heer Tommelein is staatssecretaris. Bij sommigen is het dus helemaal misgelopen, maar de meesten hebben het overleefd. (*Gelach*)

Ik wil me aansluiten bij wat mevrouw Brouwers zegt. We hebben inderdaad in de meerderheidsresolutie in 2011 gevraagd dat: "een geheel van performantiemaatstaven wordt gehanteerd om de maatschappelijke meerwaarde van de openbare omroep te toetsen". Ik vond nog een antwoord terug van uw voorganger, mevrouw Lieten, op een vraag van de heer Yüksel. Ik leid daaruit inderdaad af – mevrouw Brouwers zei het ook al – dat er vanaf januari 2013 een nieuw kwaliteitssysteem zou worden ingevoerd, gebaseerd op de bestaande kwaliteitskaart. Dat nieuwe systeem zou meer oog hebben voor de publieke meerwaarde en voor de operationele kwaliteit. Dat is allemaal behoorlijk complexe materie, zeker voor eenvoudige parlementsleden zoals wij. Het systeem zou toelaten om de kwaliteit van het aanbod continu op te volgen.

Ik wil daarom graag aansluiten bij wat de collega vraagt. Ik wil graag wat meer toelichting over het nieuwe kwaliteitssysteem. In welke mate wordt de maatschappelijke meerwaarde vandaag continu opgevolgd, zoals destijds in het vooruitzicht werd gesteld?

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Mevrouw Katia Segers (sp-a): Voorzitter, minister, collega's, ik was er hier helemaal nog niet bij toen de resolutie tot stand kwam, maar ik snap heel goed de logica die aan de basis ervan ligt. Het was natuurlijk een heikele oefening, want hoe meet je kwaliteit en publiek belang cijfermatig? Ik begrijp dat de VRT er goed werk van heeft gemaakt, er is gewerkt aan een geïntegreerd kwaliteitssysteem, waarbij permanent wordt gemonitord, waarbij ook de kwaliteit wordt geoperationaliseerd. De meeste resultaten ervan zijn nogal positief.

Het blijft natuurlijk een moeilijke oefening. De kwestie is vooral semantisch en riskeert bijna redundant te worden. Een openbare omroep moet sowieso een publiek belang dienen en is al voorwerp van continue monitoring. Daar een nieuw, apart systeem voor performantiemaatstaven aan toevoegen voor publiek belang, is oké, maar het zal altijd een moeilijke oefening blijven.

Misschien is de tijd inderdaad gekomen om naar aanleiding van de nieuwe beheersovereenkomst te bekijken of het moet worden aangehouden of kan worden verbeterd. Ik hoor graag uw visie daarop.

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Voorzitter, collega's, ik zal eerst aangeven hoe de VRT op dit ogenblik de kwaliteitsinitiatieven en -instrumenten tot één coherent en transparant geheel integreert en probeert te integreren.

De VRT heeft in 2012 in kaart gebracht op welke verschillende terreinen zij werkt in het kader van het streven naar kwaliteit. Elke kwaliteitsdimensie valt uiteen in een aantal componenten. Om te bepalen hoe de VRT presteert op elke component zijn indicatoren geformuleerd waaraan moet worden voldaan. Er zijn componenten voor publieke meerwaarde, voor functionele kwaliteit en voor productionele kwaliteit.

Inzake publieke meerwaarde spelen zes componenten een rol. Voor de duidelijkheid: onder de noemer publieke meerwaarde vallen de publieke en de ethische kwaliteit, waarnaar u terecht verwijst, samen.

De eerste component is de betrouwbaarheid. De indicatoren daarvoor zijn bijvoorbeeld adviesverlening, opleidingen, richtlijnen, vertrouwensonderzoek. De tweede component is de maatschappelijke impact. De indicatoren zijn bijvoorbeeld aanbod met directe maatschappelijke impact en mediawijsheidsinitiatieven. De derde component is diversiteit. Voorbeelden van indicatoren zijn het halen van streefcijfers in het aanbod en het personeelsbestand. De vierde component is het onderscheidend aanbod. De indicatoren zijn bijvoorbeeld een concrete omschrijving van uit wat het aanbod bestaat op verschillende vlakken, zoals informatie, cultuur en educatie. De vijfde component is innovatie. Voorbeelden van indicatoren zijn nieuwe formats en technologische vernieuwingen. De zesde component is de Vlaamse verankering. Indicatoren daarvoor zijn bijvoorbeeld het aandeel Vlaamse muziek en Vlaamse televisieproducties.

Er zijn ook een aantal elementen die de functionele kwaliteit proberen te objectiveren.

Het gaat daarbij ten eerste over het bereik. De indicatoren zijn uiteraard de bereikgegevens. Een tweede component is de waardering. Voorbeelden van indicatoren zijn waarderingscijfers, aantal klantencontacten, maar ook het aantal klachten. De derde component is de tevredenheid. Het memo-onderzoek is een voorbeeld van een indicator. Inzake operationele kwaliteit spelen ook drie componenten een rol. Er is de component productionele kwaliteit. Een indicator is bijvoorbeeld de toepassing van het databeheersysteem. Er is de professionele kwaliteit. Voorbeelden van indicatoren zijn technische kwaliteit en taalkwaliteit. De derde component voor operationele kwaliteit is de kostenefficiëntie. Een indicator kan de zogenaamde 'design-to-value' zijn.

In haar jaarverslag gaat de VRT in op alle componenten. Dat gebeurt voor een aantal componenten in het hoofdstuk kwaliteit en voor een aantal andere componenten meer uitgebreid in de rest van het jaarverslag, bijvoorbeeld in de hoofdstukken nieuws en informatie, cultuur, diversiteit. Alle componenten worden dus jaarlijks geëvalueerd door de VRT zelf.

Zoals bekend, maakt de Vlaamse Regulator voor de Media (VRM) elk jaar een toezichtsrapport op over de naleving door de openbare omroep van de beheersovereenkomst met de Vlaamse overheid. In het toezichtsrapport voor 2013 concludeerde de VRM: "De VRT blijkt deze doelstelling behaald te hebben." Ook ik ben van mening dat dit het geval is. De VRT blijft in elk geval haar maatschappelijke meerwaarde aan de hand van verschillende indicatoren toetsen.

Wat betreft de volgende beheersovereenkomst: het huidige geïntegreerde kwaliteitssysteem is al heel gedetailleerd opgebouwd, met concrete componenten en indicatoren, waar ik hier niet ben op ingegaan. Het ligt voor de hand om in de eerste plaats te bekijken in hoeverre hieraan kan worden voortgewerkt. Het kwaliteitsthema zal in elk geval uitgebreid aan bod komen bij de onderhandelingen over de volgende beheersovereenkomst.

Mevrouw Karin Brouwers (CD&V): Ik dank u voor het antwoord, minister. Vooral dat laatste is interessant. U zei dat de performantiemaatstaven om de kwaliteit te meten er zijn. Zoals u het zelf ook al zei, staan ze in het jaarverslag echter verspreid of versnipperd weergegeven. Een echte kwaliteitskaart, waarop we bijvoorbeeld kunnen aflezen of het jaar na jaar vooruitgaat hebben we niet, en dat was toch de bedoeling. We zouden aan de hand van cijfers de evolutie moeten kunnen vaststellen. Mevrouw Segers, ik geef toe dat dit geen gemakkelijke oefening is. Toch moet het mogelijk zijn om een aantal elementen cijfermatig uit te drukken. Men heeft dat niet geprobeerd. Ik denk dus dat we voor de volgende beheersovereenkomst moeten onderzoeken of we doorgaan met het bestaande, zeer uitgebreide systeem, dan wel proberen om het voor de politici die voor de controle moeten zorgen, allemaal wat inzichtelijker te maken. Dat kan hier dan grondig worden besproken, naar aanleiding van de bespreking van het jaarverslag of van een ander document. Wat nu voorligt, is niet echt wat we voor ogen hadden. Misschien is de volgende beheersovereenkomst een goede gelegenheid om voor een beter opvolgingsinstrument te zorgen.

Minister Sven Gatz: Ik wil op de suggestie of vraag ingaan. Ik kan u ten dele volgen wanneer u zegt dat de informatie over de huidige indicatoren iets te veel worden gesynthetiseerd in het jaarverslag, en dat u een diepgaander inzicht verwacht. We zullen de VRT vragen om er nu al werk van te maken. Gezien de eis van transparantie denk ik dat men daarmee geen probleem zal hebben. Volgens mijn interpretatie van het jaarverslag heeft men ervoor gekozen om wat te vulgariseren en de zaak leesbaar te houden. Als u, als politica met een controlerende taak, een diepgaander inzicht verlangt, dan zullen we de VRT vragen om een document voor 'professionals' op te stellen dat daaraan tegemoetkomt. Ik zal vragen om daar nu al voor te zorgen. Voorts zullen we dat zeker meenemen bij de uitwerking van de volgende beheersovereenkomst.

Mevrouw Karin Brouwers (CD&V): Dat is zeer goed, en ik dank u daarvoor, minister. Het zal dan ook interessant zijn om de volgende jaren de evolutie goed te monitoren. Dat laatste is wat we nu eigenlijk missen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Bart Caron aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over mediatogankelijkheid voor slechthorende kinderen – 1647 (2014-2015)

Voorzitter: mevrouw Caroline Bastiaens

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron (Groen): Minister, collega's, in uw beleidsnota besteedt u veel aandacht aan het toegankelijk maken van media voor mensen met een sensorïële beperking. Het gaat dan over ondertiteling voor slechthorenden en gesproken ondertiteling of audiodescriptie voor slechtzienden. Het is een zaak die in deze commissie al dikwijls aan bod is gekomen. Bij deze hulpmiddelen denken we uiteraard in eerste instantie aan tv-uitzendingen. Op dat vlak is al een hele weg afgelegd, zowel bij de openbare als bij de commerciële omroepen, hoewel er nog werk valt te verrichten.

In uw beleidsnota hebt u het ook over de rol die kan weggelegd zijn voor het Vlaams Audiovisueel Fonds (VAF). U pleit ervoor om producenten die een beroep doen op middelen van het VAF aan te zetten om audiodescriptie aan te bieden. "Een gesprek met het VAF en de audiovisuele producentenverenigingen dringt zich hieromtrent op", zo schrijft u. Uiteraard is daar niets mis mee, integendeel. Maar het is opvallend dat u het niet hebt over ondertiteling. Daar wil ik het over hebben.

Het VAF legt de verplichting op om langspeelfilms die worden aangeboden op dvd, te voorzien van ondertitels in het Nederlands, Frans en Engels. Voor de bioscoopversies geldt dit echter niet. Nochtans zou het ondertitelen van Vlaamse bioscoopfilms drempels wegwerken voor het bioscoopbezoek door slechthorenden, zonder dat dit – in tegenstelling tot bijvoorbeeld audiodescriptie – als storend kan worden ervaren door de andere bioscoopbezoekers. Een film op groot scherm kunnen bekijken, is toch nog steeds een andere ervaring, hoe groot het tv-scherm in je huiskamer ook is. Het Vlaams Parlement kan overigens nog iets leren van de tv-schermen van Telenet, zo bleek vorige week tijdens ons werkbezoek daar. Ze zijn monsterlijk groot.

Een doelgroep die hierbij wel eens uit het oog wordt verloren, zijn de slechthorende kinderen. Buitenlandse films of animatiefilms voor kinderen worden vaak gedubd in het Vlaams of Vlaams-Nederlands. Voor slechthorende kinderen zijn deze films ontoegankelijk. Hierover nam ik al eens contact op met de mensen van Studio 100, toch een van de topspelers op de markt van Vlaamse kinderfilms. Zij kiezen niet voor ondertiteling om twee redenen: de kostprijs en de veronderstelling dat de doelgroep nog niet voldoende vlot leest. Het tweede argument klopt niet helemaal. Dove en slechthorende kinderen worden door de band immers veel vroeger dan hun leeftijdsgenoten vertrouwd gemaakt met vlot lezen, precies omdat lezen een compensatie kan zijn voor hun beperking. De ondertiteling van pakweg een K3-film zou onbewust trouwens ook kunnen bijdragen tot vlotter leren lezen, door alle beginnende lezertjes. Om nog maar te zwijgen over taalverwerving door anderstaligen.

Om het eerste argument te counteren, dat van de kostprijs van ondertiteling, moeten we uiteraard kijken naar de overheid. We kijken dan naar u en dan vooral naar het VAF, in de mate dat Studio 100 een beroep doet op het VAF, want dat gebeurde in het verleden niet altijd.

Dat is maar een voorbeeld. Mijn vraag gaat niet over Studio 100 maar over het geheel van die ondertiteling. Dat probleem geldt trouwens ook voor andere commerciële kinderkanalen. Zelfs ons eigen Ketnet zorgt niet voor 100 procent backing via de teletekstpagina's 888.

Minister, bent u, zoals u aankondigde in uw beleidsnota, al gaan praten met het VAF en de audiovisuele producentenverenigingen over de toegankelijkheid van de mediaproducties? Zo ja, had u het daarbij enkel over audiodescriptie of ook over andere drempelverlagende toepassingen? Leverde dat overleg al iets op? Welke afspraken werden er gemaakt? Zo niet, wanneer plant u dit overleg? Zult u het daarbij ook hebben over ondertiteling?

Hoe wilt u specifiek werken aan de toegankelijkheid van onze media – bioscoopfilms en diverse tv-zenders – voor slechthorende kinderen? Welke rol ziet u weggelegd voor de openbare en commerciële omroepen? Welke rol kan en moet het VAF daarin spelen? Moeten en zullen hiervoor extra middelen vrijgemaakt worden?

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele (N-VA): De toegankelijkheid van media is zeker een van onze stokpaardjes. De openbare omroep en de commerciële omroepen hebben inderdaad al een hele weg afgelegd, bijvoorbeeld wat ondertiteling betreft. Ook de commerciële omroepen spelen een rol, zij krijgen daar ook subsidies voor.

Wat de openbare omroep betreft, moeten wij streven naar een maximale ondertiteling, zowel op het tv-scherm als op de websites. We hebben dat hier al op tal van gelegenheden gezegd. Ook voor kinderen en jongeren is die ondertiteling belangrijk hoewel men zich natuurlijk kan afvragen of dat onder de 7 à 8 jaar zinvol is.

Mijnheer Caron, de ondertiteling van bioscoopfilms is dan weer iets helemaal anders, vrees ik. Uiteraard is het altijd nuttig om rond de tafel te gaan zitten met het VAF en bijvoorbeeld met mensen van Studio 100. Overleg kan altijd tot oplossingen leiden, maar of men dat vanuit de overheid moet opleggen of subsidiëren, daar heb ik vragen bij als het gaat over bijvoorbeeld producties van Studio 100.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Mevrouw Katia Segers (sp-a): Ik was niet van plan om te reageren op de vraag van de heer Caron omdat ik het een heel goede vraag vind, die ik alleen wil ondersteunen. Maar wat de kanttekeningen van de heer Vandaele betreft, wil ik benadrukken dat de producties die worden gemaakt met de steun van het VAF, betaald worden met publieke middelen. Behalve de privésector aanmanen om werk te maken van toegankelijkheidsinitiatieven, is het uitgerekend daar dat men die bepaling zou kunnen opnemen. Ook de ouders van blinde en gehoorgestoorde kinderen betalen belastingen, het zijn volwaardige burgers. Wij moeten er dan ook voor zorgen dat iedereen mee is. Ik verwijs dan naar de openbare omroep en naar de producties die worden gemaakt met publieke middelen. Met de privésector moeten we gaan praten in de hoop dat zij de noodzaak van ondertiteling ook inzien.

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Het gebrek aan ondertiteling van bioscoopversies van Nederlandstalige kinderproducties werd bij mijn weten nog niet eerder aangekaart, noch bij mijn kabinet, noch bij mijn administratie, noch tijdens gesprekken met de doelgroepen. Dat is ook de reden waarom ik in mijn beleidsnota aangeef dat ik gesprekken zal voeren met het VAF en de audiovisuele producentenverenigingen, om ook de producties die medegefinancierd worden door het VAF of het Mediafonds toegankelijk te maken door middel van audio-descriptie, en ik minder de nadruk leg op ondertiteling.

Tot vandaag heb ik dat gesprek met het VAF nog niet gevoerd, maar uw vraag zal me daar zeker toe aanzetten. Ik kan erin komen dat het voor bioscoopversies die medegefinancierd worden door het VAF of het Mediafonds, mogelijk moet zijn om ook voor een Nederlandstalig gesproken productie in Nederlandstalige ondertiteling te voorzien. Kostprijsgewijs zou dit, althans op het eerste gezicht, geen noemenswaardige extra kosten met zich mee mogen brengen aangezien de langspeelversie op dvd toch al moet worden ondertiteld.

Ik zal dit onderwerp zeker ter sprake brengen in de gesprekken die ik, zoals ook vermeld in mijn beleidsnota, zal opstarten met het VAF, maar ook in een breder kader.

De beleidsnota is een document voor de hele legislatuur. Ik wil de items die ik naar voren breng ook stapsgewijs en met een realistische timing aanpakken.

Wat de bioscoopfilms betreft, zal ik de eerste verkennende gesprekken met het VAF starten. Wat de tv-producties betreft, staat in mijn beleidsnota 2014-2019 dat er de komende regeerperiode verder zal worden gewerkt aan de maximale toegankelijkheid van het kwaliteitsvol media-aanbod dat in Vlaanderen aanwezig is voor personen met een sensorïële handicap en ouderen.

De Vlaamse quota en subsidies voor toegankelijkheid van televisiediensten vinden hun decretale grondslag in artikel 151 van het decreet van 27 maart 2009 betreffende radio-omroep en televisie. In uitvoering daarvan keurde de Vlaamse Regering op 14 december 2012 een uitvoeringsbesluit goed dat een tijdspad en quota bevat voor het toegankelijk maken van omroepprogramma's en dat het verstrekken van subsidies regelt. Dit besluit is niet van toepassing op de VRT. De uitwerking van artikel 151, paragraaf 1, van het Mediadecreet is voor de VRT geregeld in de beheersovereenkomst die de Vlaamse Regering met de VRT heeft gesloten.

Wat de quota en het groeipad inzake toegankelijkheid van programma's op de private televisieomroepen betreft, gaat het besluit van 14 december 2012 uit van het principe dat hoe groter het marktaandeel van een omroep is, hoe meer verplichtingen er worden opgelegd. Het belang van ondertiteling voor jonge kijkers wordt daarbij zeker niet over het hoofd gezien. Het is goed dat kinderen al van jongs af aan aangemoedigd worden om ondertiteling te leren volgen, om ook op deze manier bij te dragen tot het verbeteren en zelfs tot het aanleren van de taal in het algemeen en van het Nederlands in het bijzonder. Het heeft echter geen zin om dit al te doen voor programma's die gericht zijn op kinderen die nog onvoldoende leesvaardig zijn. De ondertitelingsverplichtingen voor private televisieomroeporganisaties gelden bijgevolg niet voor kinderprogramma's die voornamelijk gericht zijn op kinderen jonger dan 8 jaar. De VRT gaat daarin iets verder, door alle Ketnet-programma's die het label ouder dan 6 jaar krijgen te ondertitelen. Gelijkaardige afspraken bestaan ook in Nederland en de Scandinavische landen. Om dezelfde reden worden programma's voor jonge kinderen doorgaans ook eerder gedubd dan ondertiteld en uitgezonden in de originele taal. Het speerpuntprogramma van de VRT is trouwens Karrewiet, dat al vanaf de eerste uitzending werd ondertiteld en ook sinds enkele jaren wordt voorzien van Vlaamse gebarentaal. Bovendien wordt momenteel de laatste hand gelegd aan de ondertitels op het web voor Karrewiet en wordt er daarnaast veel moeite gedaan om semi-live-evenementen zoals de intrede van de Sint op Ketnet te ondertitelen. Het is de bedoeling dat in 2015 op alle websites van de VRT ondertiteling wordt aangeboden.

Voor de commerciële omroepen is er artikel 151 van het Mediadecreet en het uitvoeringsbesluit Toegankelijkheid Televisieprogramma's, dat nog tot minstens eind 2022 van toepassing is. Over de nieuwe beheersovereenkomst met de VRT moet nog onderhandeld worden. Daarin zal vanzelfsprekend ook aandacht besteed worden aan de voortzetting en de verdere uitbouw van het bestaande toegankelijkheidsluik. Momenteel is het nog te vroeg om al voorafnames te doen op het definitieve resultaat.

Zowel audiodescriptie als ondertiteling kan technische en financiële consequenties hebben en vereist dan ook nader onderzoek. Daarbij zal het VAF enkel een rechtstreekse impact kunnen hebben op producties die het ondersteunt. De

Studio 100-films waarnaar u verwijst, komen zelden tot stand komen met financiële steun van het VAF.

Naast een tijdspad en quota bevat het besluit van de Vlaamse Regering van 14 december 2012 ook de mogelijkheid om subsidies toe te kennen aan particuliere televisie-omroeporganisaties voor het toegankelijk maken van televisiediensten door middel van audiodescriptie, gesproken ondertiteling, ondertiteling en Vlaamse gebarentaal. De subsidieregeling, die tien jaar geldt maar wel kan worden verlengd, is in overeenstemming met de Europese regels inzake staatssteun. Subsidies voor toegankelijkheid kunnen worden aangevraagd door particuliere – private en regionale – televisieomroeporganisaties maar niet door de VRT. De kosten die volgen uit de VRT-verplichtingen met betrekking tot de toegankelijkheid maken, net als de verplichtingen zelf, deel uit van de dotatie waarin voorzien is in de beheersovereenkomst.

Vandaag worden vanuit het mediabeleid subsidies toegekend op basis van artikel 151 van het Mediadecreet en het uitvoeringsbesluit Toegankelijkheid Televisieprogramma's aan Particuliere Televisieomroeporganisaties. De steun aan de Vlaamse regionale televisieomroeporganisaties is dan weer tot en met 2016 geregeld via de meerjarige samenwerkingsovereenkomsten.

Tot nog toe blijft de steun aan de particuliere en regionale televisieomroeporganisaties, gezien de beperkte middelen op de mediabegroting en de steeds groeiende ondertitelingsverplichtingen, louter beperkt tot ondertitelingssteun. Gezien het huidige financiële klimaat ziet het er momenteel niet naar uit dat de beschikbare middelen voor deze doeleinden zullen kunnen worden opgetrokken. Maar anderzijds wordt er ook niet bespaard op de bestaande budgetten. U zult daar wellicht geen vrede mee nemen, al hoop ik natuurlijk van wel.

De huidige beheersovereenkomst met het VAF over het Mediafonds loopt voor de periode 2014-2016. De beheersovereenkomst met het VAF over het Filmfonds loopt nog tot eind 2018. Voorlopig is er niet meteen zicht op een mogelijke verhoging van deze middelen. Ik wil eerst het gesprek met het VAF zelf aangaan.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron (Groen): Minister, ik dank u voor uw duidelijk antwoord. Ik heb geduld, deze legislatuur is nog maar goed gestart. Ik ga er wel van uit dat dit een aansporing is om met het VAF en de productiesector overleg te plegen.

Mijnheer Vandaele, ik vind het vanzelfsprekend dat er ondertiteling is wanneer er VAF-steun is via het Mediafonds of via het Filmfonds. We zetten daar publieke middelen voor in, waar we een redelijke voorwaarde aan verbinden. We hebben het in die wereld altijd over redelijke aanpassingen, en dit lijkt me toch een goed voorbeeld.

Voor Studio 100 en andere die meestal buiten de VAF-middelen blijven, gaat het om de eigen verantwoordelijkheid. Ik herinner me uit het verleden dat Studio 100 en afgeleiden inzake fysieke toegankelijkheid niet altijd de beste leerling van de klas waren. Dat betreurt ik een beetje, maar ik zal dat hier verder niet behandelen want dat is niet onze bevoegdheid.

De VRT ondertitelt op Ketnet programma's voor kinderen vanaf 6 jaar. Dat heeft niet alleen te maken met de leesvaardigheid van het kind dat op dat moment kijkt, maar ook van die van de broertjes en zusjes die misschien wat ouder zijn en meekijken, in de veronderstelling dat tv-programma's nog altijd in gezinsverband worden bekeken.

Minister, ik waardeer dat u niet hebt bespaard op die middelen. Ik hoop dat we stapjes vooruit kunnen zetten.

Mijnheer Vandaele, in het verleden was u samen met uw fractie medestander en medetrekker van dit dossier over de erkenning van de Vlaamse gebarentaal en audiodescriptie en ondertiteling.

Ik zal over een halfjaar of een jaar nog eens een opvolgingsvraag stellen over dit dossier.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele (N-VA): Als ik de reacties van de heer Caron en mevrouw Segers hoor, denk ik dat ik me daarnet misschien wat onzorgvuldig heb uitgedrukt. Wat ik wil zeggen, is dat het misschien niet zinvol is om speciale subsidies te geven aan bijvoorbeeld de Studio 100's van deze wereld, hoewel er misschien kanalen zijn die zij kunnen aanboren indien zij dat wensen. Dat is echter niet echt nodig. Het zijn ook sterke bedrijven die waarschijnlijk wel kunnen worden overtuigd van het nut om te ondertitelen. Ik ga akkoord met de andere sprekers dat als er toch al steun komt, bijvoorbeeld via het VAF, daar een extra voorwaarde aan wordt gekoppeld. Ik zou dat dan wel doen in goed overleg met de betrokkenen zodat we goed weten wat kan en niet kan. De minister zei daarnet dat dit wellicht tegen een heel lage prijs kan. Dat is mogelijk, maar misschien is het toch niet zo eenvoudig. Ondertiteling op zich is niet goedkoop, maar als men het toch al doet, kan men er een extra dimensie aan breien. Ik denk dat we het dan ook eens zijn met elkaar, collega's.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Joris Poschet aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over het radiobereik in Brussel – 1698 (2014-2015)

Voorzitter: de heer Bart Caron

De voorzitter: De heer Poschet heeft het woord.

De heer Joris Poschet (CD&V): Voorzitter, minister, collega's, het radiolandschap is een thema dat in deze commissie al meermaals aan bod is gekomen. De uitdagingen voor de toekomst zijn dan ook niet min. Er is een uitdaging rond innovatie – denken we maar aan digitalisering en internetradio. Er is de uitdaging met betrekking tot het behoud van een gezond concurrentieel landschap, waarbij we leefbare commerciële omroepen hebben, die mee voor kwaliteit kunnen zorgen. En dan zijn er nog de technische uitdagingen. Het gaat dan onder andere over de beluisterbaarheid van radio's in hun zendgebied. En dat laatste, minister, is een blijvend pijnpunt in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest.

In het dichtbevolkte Brussel moeten Nederlandstalige en Franstalige radiozenders bijna letterlijk strijden om elke radiogolf. In uw beleidsnota hebt u duidelijk gemaakt dat u een nieuw radiolandschap wilt invoeren, om zo een bloeiend en duurzaam medialandschap te creëren. Om dat nieuwe radiolandschap tegen 2016 conform het regeerakkoord te realiseren, belooft u ervoor te zorgen dat alle erkende radiozenders maximaal beluisterbaar zijn in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest. Daarvoor zal moeten worden samengewerkt met uw Franstalige collega's.

Momenteel is het niet altijd evident om Nederlandstalige zenders te beluisteren. Het gaat dan zowel om de zenders van de openbare omroep als om commerciële

zenders, zoals FM Brussel. Ze worden namelijk overstemd door de krachtigere radiosignalen van vooral Franstalige radiozenders. Die overtreden duidelijk de afgesproken maximale zendkracht. Toch wordt daar niet tegen opgetreden.

Het regeerakkoord en de beleidsnota zijn daar duidelijk over: "We nemen een daadkrachtige houding aan tegenover storingen van Vlaamse radio-omroepen door (piraat)radio's uit binnen- en buitenland."

Minister, welke stappen ondernam u om deze belangrijke passus uit het regeerakkoord te beginnen realiseren? Hebt u dit punt op de agenda gezet van de Conferentie van Regulators voor de Elektronische Communicatiesector? Hebt u al rechtstreeks overleg gepleegd met uw collega van de Franse Gemeenschap, Jean-Claude Marcourt, om inderdaad tot "een optimale afstemming van frequentieplannen met de andere gemeenschappen" te komen, zoals het regeerakkoord stelt? Heeft uw kabinet via een 'tour d'horizon' binnen de radiosector al afgetoetst wat de uitdagingen van de radiozenders in Brussel precies zijn?

De voorzitter: Mevrouw Van Werde heeft het woord.

Mevrouw Manuela Van Werde (N-VA): Collega Poschet heeft de problematiek van de etherchaos geschetst. In 2012 heeft voormalig minister Lieten de schorsingen die aanhangig waren bij de Raad van State opgeschort, omdat ze samen met haar Franstalige collega wou bekijken of ze tot een oplossing konden komen. Dat heeft tot op heden niets opgeleverd. Er zijn nog steeds storingen, zoals collega Poschet schetste.

Er is een klein beetje vooruitgang geboekt toen minister-president Bourgeois minister van Media was, maar het debat over waar we naartoe moeten met het medialandschap, moet nog gevoerd worden.

Minister, 2016 wordt een sleutelmoment, want dan lopen de erkenningen voor de lokale radio's af. Wacht u af tot 2016? Of neemt u tussentijdse maatregelen?

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Collega's, op 20 december 2013 ondertekende mijn voorganger een principeakkoord met haar collega van de Franse Gemeenschap met betrekking tot – en hier citeer ik de titel van het akkoord – "de werkwijze die werd vastgelegd met het oog op het sluiten van een samenwerkingsakkoord tussen de Vlaamse Gemeenschap en de Franse Gemeenschap met betrekking tot de coördinatie van de aardse analoge FM-radiofrequenties".

Dat principeakkoord heeft enerzijds tot doel om een werkmethode af te spreken met het oog op het opstellen van een globale gecoördineerde database van de bestaande radiofrequenties, en anderzijds om een berekeningsmethode overeen te komen die als referentie zal dienen voor toekomstige coördinaties. Uiteindelijk moet het principeakkoord leiden tot een echt samenwerkingsakkoord tussen de Vlaamse en de Franse Gemeenschap met betrekking tot de coördinatie van de FM-radiofrequenties. Dat samenwerkingsakkoord is, los van de politieke wil die daarover zou kunnen bestaan, vereist ten gevolge van de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof.

Als startpunt werden ten gevolge van het principeakkoord midden januari 2014 de databanken met de verschillende FM-radiofrequenties en gewenste technische karakteristieken uitgewisseld tussen de administraties van de beide gemeenschappen. Er werden in totaal 888 frequenties ingediend: 425 langs Vlaamse zijde en 463 langs Franstalige zijde.

Daarna zijn de effectieve onderhandelingen begonnen tussen de administraties. Over al die vergaderingen heen is het volgende gebeurd: uitwisseling van

informatie, afspraken en onderhandelingen over de werkwijze, afspraken en onderhandelingen over de technische methodes en uiteraard de technische onderhandelingen over de eigenlijke frequenties zelf.

Er vonden technische vergaderingen plaats tussen de administraties van de beide gemeenschappen op vrijdag 31 januari 2014, dinsdag 4 maart 2014, dinsdag 1 april 2014, donderdag 8 mei 2014, vrijdag 13 juni 2014, vrijdag 5 september 2014, maandag 13 oktober 2014, dinsdag 18 november 2014, vrijdag 19 december 2014, dinsdag 3 februari 2015, donderdag 26 februari 2015 en op vrijdag 27 maart 2015. Het gaat dus over twaalf momenten op anderhalf jaar tijd, wat mij een goed ritme lijkt. Over een groot aantal frequenties werden gelukkig al akkoorden bereikt. De resterende frequenties werden gecatalogeerd onder de noemer van 'nog te bespreken gevallen'. In die lijst van nog te bespreken gevallen komen inderdaad veel Franstalige Brusselse frequenties voor.

Op dit ogenblik zijn we in een stadium gekomen van punt 3 van het principeakkoord, waarin staat: "Om de problematische gevallen opgelijst overeenkomstig punt 2 van deze overeenkomst op te lossen, zal de voorkeur worden gegeven aan een pragmatische aanpak in de plaats van een zuiver theoretische aanpak. Partijen verbinden zich ertoe op constructieve manier samen te werken. In dit kader en rekening houdende met de specifieke karakteristieken en technische moeilijkheden die inherent verbonden zijn aan de situatie in de regio Brussel-Hoofdstad, zullen partijen er specifiek over waken om een evenwichtig akkoord te bereiken over de Brusselse frequenties."

Er wordt op dit ogenblik dan ook uitvoering gegeven aan het principeakkoord, teneinde in de geest van het principeakkoord tot een samenwerkingsakkoord te trachten te komen. Nu de zogenaamde eerste ronde van de onderhandelingen voorbij is, zullen de problematische frequenties verder worden besproken. Een volgend overleg tussen de administraties is gepland op 30 april.

Het is alleszins zo dat de situatie in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest niet evident is. Een groot deel van de ontvangstproblemen heeft er te maken met de aanwezigheid van te veel grote vermogens in eenzelfde stedelijk gebied. De Franse Gemeenschap heeft in de loop der jaren toegelaten om eenzijdig de vermogens van een aantal van hun Franstalige frequenties in Brussel te verhogen, zonder enige vorm van overleg met de Vlaamse Gemeenschap. Zo verschenen op 5 november 2014 in het Belgisch Staatsblad opnieuw zes besluiten van de Franse Gemeenschap over technische karakteristieken van de Franstalige Brusselse frequenties op 104.3 megahertz, 106.1 megahertz, 103.7 megahertz, 100.0 megahertz, 97.8 megahertz en 90.2 megahertz. Tegen die besluiten van de Franse Gemeenschap werden begin 2015 wel degelijk procedures opgestart bij de Raad van State, teneinde de rechten van de Vlaamse Gemeenschap te vrijwaren. Ook zijn er nog procedures lopende voor de Raad van State over andere Franstalige Brusselse frequenties.

Op uw vraag of ik dit al op de agenda van de Conferentie van Regulators voor de Elektronische Communicatiesector heb gezet, moet ik u negatief antwoorden. Deze conferentie is immers het interinstitutionele orgaan van de verschillende mediaregulators en van de telecomregulator en buigt zich over de relevante markten en de maatregelen die aan dominante spelers kunnen worden opgelegd, zoals het openstellen van de kabel. De storingsproblematiek staat daar los van. Ik kan als minister evenmin iets op de agenda van de conferentie plaatsen, aangezien ik niet bij dat orgaan betrokken ben.

Ik heb wel, naar aanleiding van de lopende geschillen voor de Raad van State, contact gehad met mijn collega Marcourt. De technische onderhandelingen in uitvoering van het hierboven vermelde principeakkoord gebeurden tot op heden door de administratie.

Tijdens de voorbereidingen voor de nieuwe erkenningsronde en een hertekend kader voor radio is de storingsproblematiek uiteraard ook aan bod gekomen.

Moraal van het verhaal: we zijn nog niet helemaal waar we moeten zijn, maar we zijn al een heel stuk opgeschoten. Los van het feit dat wij juridisch onze rechten wensen te vrijwaren, wens ik in de komende maanden nog volop in te zetten op het goed lopende overleg. Maar op een gegeven moment moeten problemen, ook al slepen ze al bijzonder lang aan, wel eens hun beslag kennen.

De voorzitter: De heer Poschet heeft het woord.

De heer Joris Poschet (CD&V): Minister, ik heb nog een aantal bijkomende vraagjes. U zegt dat u niet rechtstreeks betrokken partij bent bij de Conferentie van Regulators voor de Elektronische Communicatiesector, maar misschien kunt u dat wel via de VRT op de agenda zetten. Of is dat niet mogelijk?

Er lopen een aantal procedures bij de Raad van State. Hebt u een idee wanneer er een uitspraak verwacht wordt en in hoeverre de uitspraken van de Raad van State afdwingbaar zijn?

Er is al heel wat opgelost door het veelvuldige contact. Dat is een zeer goede zaak. U geeft aan dat de problemen zich vooral rond Brussel situeren. Zijn er ook op andere plaatsen langsheen de taalgrens problemen?

De heer Bart Caron (Groen): Minister, het is terecht dat de collega deze problematiek aankaart. Ook collega Vandaele heeft dit in het verleden al heel vaak aangekaart. Ik hoop dat er een akkoord uit de bus komt, maar dat is dan nog maar stap 0,1. Stap 2, die dus nog heel veraf ligt, is het handhaven en afdwingen ervan. In het verleden zijn er immers nog akkoorden geweest, die niet gerespecteerd werden.

Het probleem is echt wel de handhaving en de afdwingbaarheid. Ik denk dat er kamerbreed een akkoord over is dat er een nette oplossing moet komen, die veel verder gaat. Of je nu bij wijze van spreken ook Engelstalige, Franstalige of andere zenders graag op je FM-band wilt, het is een kwestie van respect voor gemeenschappen en besturen ter zake. Dat moet worden afgedwongen, en daar ligt echt het probleem.

Er zijn vaak PV's geweest, en de regulators hebben beslissingen genomen, maar daar heeft men vierkant zijn gat aan geveegd. Ik weet dat ik enige pathetische overdrijving in mijn zinsbouw heb gebracht, maar dat is bewust gedaan.

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Mijnheer Poschet, er zijn ons geen andere haarden van problemen bekend, specifiek verbonden aan de taalgrens. Die kunnen er misschien hier en daar zijn, maar dan zijn er minstens evenveel gelijkaardige overlappingen van uitzendcapaciteit binnen ieder taalgebied. Het is dus toch wel in Brussel dat het zich situeert en concentreert. *(Opmerkingen van de heer Joris Poschet)*

Er zijn er wel, maar het is niet zo dat er langsheen de taalgrens een soort front van overlappende zenders zou zijn. Er zijn er wel een aantal, maar er zijn er evenveel in de rest van de provincies, zowel in Wallonië als in Vlaanderen, waar we dergelijke problemen ook in mindere mate kennen.

Ik ben ervan overtuigd dat we tot een oplossing moeten komen, maar de Conferentie van Regulators voor de Elektronische Communicatiesector is volgens mij niet het geschikte orgaan.

Wat betreft de afdwingbaarheid: wanneer de Raad van State ons gelijk zou geven – en daar mogen we redelijkerwijze van uitgaan – is het zo dat de vergunningen waarop de betrokken zenders uitzenden, de facto vernietigd worden. Dat is natuurlijk een juridische gegevenheid.

De afdwingbaarheid die de heer Caron schetst, is nog een ander paar mouwen. Vroeg of laat zullen we er toch een oplossing voor moeten vinden. Zelfs al zijn we nog in het softe gedeelte van de samenwerking en dergelijke, toch lijkt het me een goede aanpak om met heel regelmatige contacten de problemen in kaart te brengen. We hebben er al een aantal zaken mee opgelost.

Ik heb er nog niet voldoende zicht op wanneer de hele kwestie opgelost moet zijn. Het is in de politiek ook altijd gevaarlijk om daar iets over te zeggen. De vraag is hoeveel tijd we onszelf nog geven en kunnen geven om tot een substantiële vooruitgang te komen. Ik geef mezelf nog enige tijd voor interne reflectie hierover. Een opvolgingsvraag mag er zeker komen.

De voorzitter: De heer Poschet heeft het woord.

De heer Joris Poschet (CD&V): Ik ben blij dat alvast u mijn radiosignaal ontvangt en ik zou u willen aanmoedigen om verder te praten met uw collega Marcourt om op één golflengte te komen en dit probleem aan te pakken.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Caroline Bastiaens aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over het kritische advies van de Strategische Adviesraad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media (SARC) met betrekking tot het hergebruik van overheidsinformatie – 1639 (2014-2015)

Voorzitter: de heer Bart Caron

De voorzitter: Mevrouw Bastiaens heeft het woord.

Mevrouw Caroline Bastiaens (CD&V): Voorzitter, minister, collega's, in 2003 kwam er de Europese richtlijn inzake het hergebruik van overheidsinformatie. Die had als algemeen beginsel: "De lidstaten zorgen ervoor dat, wanneer het hergebruik van documenten toegestaan is, deze documenten kunnen worden hergebruikt voor commerciële of niet-commerciële doeleinden (...). Documenten worden zoveel mogelijk langs elektronische weg beschikbaar gemaakt."

De betrokken lidstaten bleven verantwoordelijk voor het besluit om hergebruik al dan niet toe te staan. In Vlaanderen werd deze richtlijn in 2007 omgezet door middel van een decreet betreffende het hergebruik van overheidsinformatie. Met overheidsinformatie worden de documenten bedoeld die onder de openbaarheid van bestuur vallen, mits een aantal uitzonderingen, waaronder bestuursdocumenten van onderwijs- en onderzoeksinstellingen zoals scholen, universiteiten, archieven, bibliotheken en onderzoeksinstituten en van culturele instellingen zoals musea, bibliotheken, archieven, orkesten, operahuizen, balletgezelschappen en theaters.

In 2013 werd echter de originele richtlijn gewijzigd. Een aantal belangrijke aanpassingen daarin zijn de volgende.

Alle documenten waartoe de toegang door de lidstaat niet wordt beperkt, moeten toegankelijk worden gemaakt voor hergebruik. De wijzigingen die de richtlijn aanbrengt, hebben niet tot doel de toegangsregelingen in de lidstaten te definiëren of te wijzigen, dat blijft de bevoegdheid van de verschillende lidstaten.

Het toepassingsgebied dient te worden uitgebreid tot bibliotheken, met inbegrip van universiteitsbibliotheken, musea en archieven. Andere culturele instellingen blijven echter wel uitgesloten.

Bibliotheken, musea en archieven mogen meer dan de marginale kosten aanrekenen, teneinde hun gewone werking niet te hinderen. Zij mogen dus in tegenstelling tot andere openbare instellingen een "redelijk rendement op de investering" aanrekenen. Hierbij kan worden gekeken naar de prijzen die de particuliere sector aanrekent voor het hergebruik van identieke of soortgelijke documenten.

Ook met betrekking tot exclusiviteitsregelingen geldt een uitzondering voor bibliotheken, musea en archieven. Wanneer een exclusief recht betrekking heeft op de digitalisering van culturele hulpbronnen, kan een bepaalde periode van exclusiviteit noodzakelijk zijn zodat de particuliere partner zijn investering kan terugverdienen. Die periode mag in het algemeen niet langer dan tien jaar zijn. Na afloop van de overeenkomst moeten de volledige rechten op het gebruik van de gedigitaliseerde culturele hulpbronnen naar de openbare instelling gaan.

De gewijzigde richtlijn moet nu opnieuw worden omgezet in een decreet, daarvoor is minister Homans verantwoordelijk. Als ik goed ben ingelicht, is de opmaak van een ontwerp van decreet ondertussen afgerond. Daarvoor werd onder meer een consultatie georganiseerd met de Vlaamse Vereniging voor Bibliotheek-, Archief- en Documentatiewezen (VVBAD), Agoria en de Gebruikersgroep Auteursrecht en cultureel erfgoed. Over het ontwerp zou er ook overleg gepleegd zijn met de federale overheid.

Ik zag dat de Sectorraad Kunsten en Erfgoed van de SARC in januari op eigen initiatief een advies heeft uitgebracht. De sectorraad staat enerzijds gematigd positief tegenover het ontwerp van decreet. Het voor iedereen vrij toegankelijk maken van informatie voor werk, studie of vrije tijd is een deugdelijk en belangrijk doel in een democratische samenleving en moet bevorderd worden, mits uiteraard het respecteren van de wetgeving inzake auteursrechten, aldus de sectorraad.

De sectorraad is evenwel ook zeer bezorgd over de gevolgen van het ontwerp van decreet voor de culturele actoren, en is van mening dat de consultatie van de sector sterker werd vooropgesteld dan ze uiteindelijk is uitgevoerd.

Minister, ik wil u daarom enkele vragen stellen, een aantal ervan zijn nogal technisch.

Volgens de Sectorraad Kunsten en Erfgoed zullen door dit wijzigingsdecreet de commerciële mogelijkheden en manieren om op alternatieve wijze extra inkomsten te genereren, bijvoorbeeld door publiek-private samenwerking, worden beperkt. Dit strookt volgens mij niet met uw cultuurbeleid, waarin organisaties gestimuleerd worden om meer eigen middelen te genereren. Kunt u verduidelijken of deze interpretatie klopt en zo ja, waarom de Vlaamse Regering toch voor deze inperking heeft gekozen?

De SARC vreest ook dat de reikwijdte van het decreet snel zal worden uitgebreid met andere culturele instellingen en dat de uitzonderingen voor culturele actoren van tijdelijke aard zijn. De keuze voor de opname van de culturele deelsectoren archieven, musea en bibliotheken lijkt daarenboven arbitrair. De SARC stelt zich ook de vraag waarom bijvoorbeeld omroepen niet en musea wel onder de verruimde richtlijn vallen. De SARC meent dat dit het gevolg is van sluipende Europese besluitvorming en vreest op termijn een verdere uitbreiding van de richtlijn. De gewijzigde richtlijn mag op geen enkele manier een tussenstap betekenen naar een nog verdere verbreding voor de culturele sector, aldus de

sectorraad. Deelt u deze bezorgdheid? Werd deze bekommernis vanuit Vlaanderen ook meegenomen in de voorbereiding van Europese besluitvorming over deze richtlijn?

De uitzonderingsmaatregelen voor archieven, musea en bibliotheken dreigen echter weinig verschil te maken. Wanneer een culturele instelling hergebruik eenmalig toestaat, is zij verplicht dit voor elke hergebruiksaanvraag opnieuw te doen. Voor de culturele instellingen betekent dat dat zij de facto toch verplicht zijn hergebruik volgens de regels van het decreet toe te staan. Bovendien is exclusiviteit niet meer mogelijk, tenzij een document expliciet aan een digitaliseringsproject kan worden gekoppeld. Als gevolg hiervan kan aan een kunstwerk dat reeds gedigitaliseerd is, geen exclusiviteit meer worden gegeven. Dat is commercieel nefast. Bij het aanleveren van digitale beelden voor de opmaak van bijvoorbeeld een tentoonstellingscatalogus, is het in principe mogelijk dat een concurrerende uitgever dezelfde beelden opvraagt om een alternatieve catalogus te maken. Werd er bij de opmaak van het decreet rekening gehouden met deze, volgens mij terechte, bekommernis? Waarom wel of waarom niet?

Op sommige punten laat het ontwerp van decreet nog vrijheid voor interpretatie, die kan leiden tot een verdere verstrenging via uitvoeringsbesluiten of die door de beroepsinstantie beslecht moet worden in geval van conflict. De sectorraad meent dat dit voor culturele instellingen tot onduidelijkheden en onzekerheden kan leiden. In het advies worden deze punten opgelijst. Hebt u deze bekommernissen van de sectorraad ingebracht bij de voorbereiding van het ontwerp van decreet?

In de culturele sector zijn er een aantal organisaties die het digitaliseren van materiaal van musea, archieven en bibliotheken als kernopdracht hebben. Ik denk bijvoorbeeld aan Bibnet en Lukas. In deze instellingen is er nog onvoldoende duidelijkheid over de gevolgen van het gewijzigde ontwerp van decreet. Worden zij gezien als verlengstukken van de culturele instellingen voor wie zij werken, of vallen zij helemaal niet onder de uitzonderingsmaatregelen?

De sectorraad vreest toenemende administratieve, financiële en personele lasten door onder meer een onredelijke verantwoordingsplicht, de transparantieplicht, de mogelijk opgelegde berekeningsregels. Dat er met het ontwerp van wijzigingsdecreet geen meerkosten voor archieven, bibliotheken en musea gemoeid zijn, lijkt hen eerder onwaarschijnlijk. Ook de technische implicaties van het decreet worden mogelijk onderschat. In welke mate kan daar rekening mee worden gehouden?

De Vlaamse Regering verbreedt ook de reikwijdte van de Europese richtlijn. De Europese richtlijn sluit sowieso alle documenten uit waarop intellectuele rechten rusten. De Vlaamse Regering doet dit niet en de SARC vraagt om dit alsnog aan te passen in het ontwerp van decreet.

De voorzitter: Mevrouw Coudyser heeft het woord.

Mevrouw Cathy Coudyser (N-VA): Voorzitter, minister, collega's, mevrouw Bastiaens heeft het advies helemaal geschetst. Ik wil me graag aansluiten bij haar vraag. Het advies werd in januari gegeven en ik heb vernomen dat het ontwerp van decreet ondertussen al definitief werd goedgekeurd. Het past in het actieplan 'open data'. Het gaat inderdaad over de omzetting van een Europese richtlijn in Vlaamse wetgeving.

Het is de bedoeling dat de Vlaamse overheid via deze weg alle verzamelde informatie voor een stuk terug kan geven aan de maatschappij met het oog op het creëren van meerwaarde en vertrouwen.

Het is goed dat de SARC dit advies op eigen initiatief heeft uitgebracht. Ik wil er nog aan toevoegen dat de raad een gunstig advies gaf over het ontwerp van decreet, maar met de terechte opmerkingen waar de collega naar verwees.

Heeft de Vlaamse Regering antwoorden overgemaakt aan de SARC met betrekking tot hun bekommernissen? Zo ja, kunt u ze dan even toelichten?

De heer Bart Caron (Groen): Ook ik wil me graag aansluiten bij de vraag van mevrouw Bastiaens. Ook ik heb het advies gelezen. Ik zal u vertellen wat mijn eerste reactie was, en ik merk trouwens dezelfde teneur op in de vraag als in het advies. Het lijkt me dat er plots een soort behoudsgezindheid optreedt ten aanzien van het vrijmaken van informatie die vooral met publieke middelen werd verworven of is gedigitaliseerd. Mijn tenen krullen daarvan. Ik zeg dit in duidelijke politieke termen: als iets met publieke middelen gemaakt is, moet het ook zo publiek mogelijk ter beschikking worden gesteld. Ik sluit me dus eerder aan bij wat mevrouw Coudyser gezegd heeft.

Mevrouw Bastiaens, als we meer eigen middelen moeten genereren, dan zijn we fout bezig. Als we administratieve overlast inroepen om het niet te doen, dan perken we de dienstverlenende taak ten aanzien van de samenleving in. Er zijn natuurlijk grenzen aan, dat weet ik ook.

Ik ga ervan uit dat wat u zegt over intellectuele rechten, een vanzelfsprekendheid is. Het auteursrecht wordt niet ondermijnd door een Vlaams decreet. De bescherming geldt.

Ik wil ervoor pleiten dat de aanwezige informatie, bijvoorbeeld bij Lukas of Bibnet, ter beschikking staat van de samenleving, mits die op een redelijke wijze ontsloten kan worden. Ik heb het gevoel dat de sector nu in een kramp schiet. Ik overdrijf een beetje, maar er is zeker enige terughoudendheid merkbaar ten aanzien van een richtlijn die we principieel moeten toejuichen.

Wat de modaliteiten betreft, moeten we de werkbaarheid in de gaten houden. Ik sta de facto achter een open houding ter zake. Natuurlijk zijn er ook juridische elementen die een rol kunnen spelen, maar daarvan ben ik niet zo goed op de hoogte. De cultuursector, de musea, het bibliotheekwerk en de archieven hebben een maximale publieke functie en er moet een grote openheid zijn ten aanzien van de samenleving. Ik zou dat ook graag willen bepleiten.

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Voorzitter, dames en heren, dit is een boeiende kwestie. De omzetting van de richtlijn waarnaar u verwijst in uw vraag, mevrouw Bastiaens, is, zoals u weet, een verplichting voor elke Europese lidstaat. Het klopt dat de omzetting bij ons wordt gecoördineerd door het departement Bestuurszaken en dus onder bevoegdheid van mijn collega, minister Homans, valt.

De richtlijn bepaalt inderdaad dat bibliotheken, met inbegrip van universiteitsbibliotheken, musea en archieven voortaan onder het toepassingsgebied vallen. Zij volgen echter een afwijkend regime: het toestaan van hergebruik is geen verplichting en een hogere vergoeding dan de marginale kosten voor vermenigvuldiging, verstrekking en verspreiding en exclusiviteitsregelingen in het kader van digitaliseringsprojecten zijn, weliswaar beperkt, mogelijk.

Het is altijd af te wachten hoe nieuwe wetgeving zich vertaalt naar de praktijk, maar toch zijn deze uitzonderingsmaatregelen volgens mij cruciaal. Ze zijn in elk geval belangrijk. Deze passage zou bibliotheken, musea en archieven moeten helpen om toch enige vorm van controle te behouden over het hergebruik van hun

documenten. Bovendien zou het hun net wel een correcte vergoeding kunnen opleveren en aldus toch de nodige extra inkomsten kunnen opleveren – maar ook voor mij, mijnheer Caron, valt dit niet in het debat over de aanvullende financiering.

Het op 27 maart 2015 door de Vlaamse Regering definitief goedgekeurd ontwerp van wijzigingsdecreet, dat een van de volgende weken naar het parlement zal komen, gaat met betrekking tot instanties uit de culturele sector niet verder dan wat de Europese richtlijn oplegt. Het feit dat, indien hergebruik van bestuursdocumenten in het bezit van bibliotheken, musea en archieven is toegestaan, dit ook geldt voor commerciële doeleinden, is aldus conform de richtlijn.

Exclusiviteitsregelingen zijn, wanneer het exclusief recht betrekking heeft op de digitalisering van culturele hulpbronnen, mogelijk conform de bepalingen van de richtlijn. De geest van deze richtlijn is dat het openstellen van bestuursdocumenten die werden opgesteld of verkregen met overheidsgeld kan leiden tot het genereren van economische activiteiten gebaseerd op deze documenten, om zo tot een hogere 'return on investment' te komen. Wie er deze economische return levert, is voor de richtlijn irrelevant; dat er iets mee gebeurt, is belangrijker dan wie het doet. In die zin zou je ook kunnen zeggen dat het helemaal niet slecht hoeft te zijn dat er economische activiteit kan worden gegenereerd met ons cultureel erfgoed, los van wie het doet.

Zoals zonet beschreven, zijn er in het wijzigingsdecreet uitzonderingsmaatregelen ten voordele van culturele instanties opgenomen. Bovendien sluit het decreet niet uit dat de culturele instanties die onder het wijzigingsdecreet vallen, zelf economische activiteiten genereren met hun documenten. Zij hebben dat tot nu toe ook steeds kunnen doen. Ik hoop ook dat de zwart-wittegenstelling tussen commercieel en non-profit ondertussen stilaan kan worden overstegen. Zoals vermeld in mijn beleidsnota hoop ik dat de omzetting van de richtlijn er kan voor zorgen dat er nieuwe inzichten, methodes en samenwerkingsverbanden worden ontwikkeld, met een win-winsituatie voor alle partijen. Dat klinkt misschien iets te optimistisch, maar ik wil dat toch in het debat brengen.

Ik antwoord nu op de tweede vraag. Ook de uitbreiding van het toepassingsgebied tot bibliotheken, musea en archieven en het feit dat dit voor andere culturele instanties niet het geval is, is conform de richtlijn. Mijn administratie heeft op dit ogenblik geen weet van plannen voor een verdere uitbreiding van het toepassingsgebied, noch voor een wijziging van de uitzonderingsmaatregelen voor instanties uit de culturele sector. Voorts wil ik nog uw aandacht vestigen op het feit dat het decreet hergebruik enkel van toepassing is op zogenaamde 'instanties' zoals vermeld in artikel 4, paragraaf 1, van het decreet van 26 maart 2004 betreffende de openbaarheid van bestuur, en dat uiteraard in de mate de bestuursdocumenten waarover zij beschikken binnen het toepassingsgebied van het decreet vallen. Het decreet is dus niet van toepassing op private bibliotheken, musea en archieven.

Wat uw derde vraag betreft: ik ben het niet eens met uw visie dat de uitzonderingsmaatregelen voor instanties uit de culturele sector – zoals hoger reeds vermeld – geen verschil maken. Integendeel, zij lijken substantieel te zijn, want geen verplichting, een hogere vergoeding dan de marginale kosten is mogelijk en exclusiviteitsregelingen zijn in bepaalde gevallen mogelijk.

Met betrekking tot uw vierde vraag: bij de opmaak van het voorontwerp van decreet waren vertegenwoordigers van het beleidsdomein Cultuur, Jeugd, Sport en Media (CJSM) betrokken en zijn een beperkt aantal stakeholders geconsulteerd, ook uit de culturele sector. Ook bij het ontwerpen van de uitvoeringsbesluiten – en daar wil ik de nadruk op leggen – zullen en moeten zij verder worden betrokken. Eventuele onduidelijkheden kunnen dan worden uitgeklaard.

Wat betreft uw vijfde vraag: bij de omzetting van de richtlijn is ervoor gekozen om voor instanties uit de culturele sector niet verder te gaan dan wat Europa vraagt, ik heb het reeds gezegd. De impact voor organisaties als Bibnet en Lukas moet wel verder worden onderzocht. Hun werkwijze kan zeker door de richtlijn en het decreet worden beïnvloed en zal daardoor misschien moeten worden bijgesteld. Ik zal mijn administratie vragen dit samen met de bevoegde diensten van minister Homans op te volgen. Overigens heeft vorige week het kabinet van minister Homans de vraag gesteld wie op mijn kabinet en administratie deze zaak actief opvolgt, wat toch aantoonde dat de coördinatie goed verloopt.

Ik antwoord nu op uw zesde vraag. Het is nog even afwachten, maar het wijzigingsdecreet zal mijns inziens geen aanleiding geven tot toenemende administratieve, financiële en personele lasten voor bibliotheken, musea en archieven. Het gebruik van het opendataportaal van de Vlaamse overheid is immers eenvoudig en kosteloos en de administratie zal bij de publicatie van datasets voor actieve ondersteuning zorgen.

Ik antwoord nu op uw zevende en laatste vraag. Zoals ook in de memorie van toelichting is beschreven, impliceert het gegeven dat de richtlijn niet van toepassing is op documenten waarvoor intellectuele rechten bij derden berusten, niet dat lidstaten geen beleid mogen voeren dat deze documenten toch zou omvatten. Immers, de doeleinden van de richtlijn kunnen ook en zelfs nog efficiënter worden bereikt met een regelgeving die hergebruik toelaat wanneer dit mogelijk is, inclusief in gevallen waarbij de intellectuele eigendomsrechten bij derden berusten. De uitsluitingsbepaling wordt in het ontwerp van wijzigingsdecreet doelmatiger geformuleerd dankzij het respecteren van de volgende drie basisprincipes. Ten eerste: het gegeven dat "intellectuele eigendomsrechten bij derden berusten" wordt niet meer beschouwd als een element dat bestuursdocumenten per definitie uitsluit van de draagwijdte van het decreet. Ten tweede: bestuursdocumenten worden uitgesloten van de draagwijdte van het decreet wanneer een instantie niet over de nodige rechten beschikt om hergebruik toe te laten. Ten derde: met het hergebruik mag vanzelfsprekend geen inbreuk worden gemaakt op de intellectuele eigendomsrechten van een derde. Dit is echter een algemene voorwaarde voor hergebruik, die losstaat van de uitsluitingsregel.

Ik besluit, met dank voor uw ingewikkelde en pertinente vragen. Ik krab me steeds in de haren wanneer ik een vraag van u krijg, mevrouw Bastiaens, want het gaat steeds om een duidelijke mix van maatschappelijke relevantie en technische diepgang. Het is voor ons allen een beetje een onontgonnen terrein. In het vorige decreet waren de bibliotheken, musea en archieven vrijgesteld, nu vallen ze onder het toepassingsgebied. Ze kunnen uitzonderingsgronden inroepen, en dat is nodig om hun rechten te vrijwaren. Langs de andere kant biedt de nieuwe richtlijn en dus het decreet ook nieuwe mogelijkheden. Het zal de lezer van het decreet of de memorie van toelichting zijn opgevallen dat er nog een aantal uitvoeringsbesluiten aangepast moeten worden. De modaliteiten van de uitvoeringsbesluiten zullen we nauwgezet opvolgen. Hierover zullen we overleggen met de koepelorganisaties van de betrokken sectoren. Tevens zal ik mijn administratie de opdracht geven om periodiek over de toepassing, de goede praktijken maar ook de knelpunten te rapporteren.

Mevrouw Caroline Bastiaens (CD&V): Minister, ik dank u voor uw uitvoerig antwoord op vragen over een breed, technisch onderwerp. U zei het ook al: dit kan gevolgen hebben, maar dat is niet noodzakelijk zo. U zei dat we op onontgonnen terrein staan, wat betekent dat we enigszins omzichtig met de vragen moeten omgaan. Uw antwoord maakt duidelijk dat u zich daar ook bewust van bent en dat u samen met minister Homans en de administratie met het oog op de uitvoeringsbesluiten wilt nagaan of we op de goede weg zijn. Het uitgangspunt is

dat er goede redenen zijn aan te voeren voor de uitzonderingen. Dat is belangrijk. Mijnheer Caron, openbaarheid van bestuur, open data en de regelgeving daarrond zijn principes waar ik achtersta. U stelt dat we ervoor moeten zorgen dat openbare instellingen zo veel mogelijk 'teruggeven'. Dat is een mooi principe, maar we moeten wel bekijken aan wie er wordt 'teruggegeven'. Als dat aan de samenleving of de burger is, dan ga ik helemaal akkoord. Maar we moeten ervoor opletten dat we niet alleen maar commerciële partners ondersteunen.

Minister, ik hoorde u zeggen dat we langzaam dat spanningsveld tussen publieke en private partners moeten kunnen overstijgen. Het is de weg van de geleidelijkheid die we moeten volgen. We moeten nagaan welke mogelijkheden zich aandienen, en daarbij rekening houden met de bezorgdheden die er zijn. We mogen niet uit de bocht vliegen.

Mevrouw Cathy Coudyser (N-VA): Ik ben het eens met u, minister. Als culturele instanties economische activiteiten kunnen genereren, dan is er nog wat werk te verrichten. Ik hoorde ook dat alles conform de richtlijn is opgebouwd, en dat nu aan de uitvoeringsbesluiten moet worden gewerkt. Ik ben erg tevreden dat uw kabinet met het kabinet van minister Homans de zaak zal opvolgen. Ik heb ook goed gehoord dat de sector wordt betrokken bij de uitwerking van de uitvoeringsbesluiten en de impact voor organisaties als Bibnet en Lukas nog wordt onderzocht. We hebben er alle vertrouwen in dat het goed komt.

De heer Bart Caron (Groen): Ik sluit me aan – niet omdat ik er vertrouwen in heb dat alles goed komt, maar omdat een en ander is verduidelijkt en nog zal worden verduidelijkt in uitvoeringsbesluiten. Het is wel een mes dat aan twee kanten snijdt. Het commerciële gebruik van overheidsinformatie voor verschillende commerciële actoren 'on an equal level' roept de vraag op wat daar fout aan is. Draait u het eens om. We kennen de verhalen over auteursrechten op een foto van een architecturaal monument. Als we dergelijke zaken gaan beschermen, dan zijn we ver van huis. Ik ga akkoord met u, maar er zijn grenzen. Ik zie geen fundamenteel verschil tussen afbeeldingen van een gebouw van een befaamd architect, een schilderij in een openbaar museum of een foto van Lukas. Er is natuurlijk de kostprijs van de reproducties en de 'handling', maar dat wordt in het decreet geregeld. Ik pleit er dus voor om zo veel mogelijk informatie beschikbaar te stellen, zeker als die informatie cultureel van aard is.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Bart Caron aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over cultuurkuur – 1704 (2014-2015)

Voorzitter: mevrouw Caroline Bastiaens

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron (Groen): Voorzitter, minister, collega's, het is al de tweede keer dat ik in het bestek van twee zittingen een vraag stel over digitalisering. Ik doe het omdat ik bekommerd ben.

Vooraf dit: cultuurkuur is een interessant project. In het voorjaar van 2012 kregen een aantal organisatoren van schoolvoorstellingen en andere activiteiten voor kinderen – vooral cultuurcentra – te horen dat Cultuurnet en CANON Cultuurcel werken aan de ontwikkeling van een website waarop alle cultuureducatieve activiteiten voor scholen zouden worden gebundeld. Het is op zich een erg interessant project omdat dit vandaag allemaal apart wordt aangeboden. Het aanbod is versnipperd, en een overzicht wordt niet aangeboden. Het is dus erg zinvol om allerlei activiteiten zoals theatervoorstellingen en rondleidingen in een

museum of andere activiteiten voor kinderen te bundelen en met een goede zoekfunctie ter beschikking te stellen. De samenwerking met CANON en de integratie van de dynamo3-website zijn boeiende uitdagingen.

Toch is een en ander fout gegaan. Een aantal centra zijn gevraagd om als pilootpartner van cultuurkuur.be mee te werken. Dat is bijvoorbeeld het geval met mijn eigen stad Kortrijk. Ik ben daar lid van de oppositie, en zie mijn stad graag genoeg om die vraag te stellen. Alle stedelijke en niet-stedelijke Kortrijkse actoren hebben de voorbije twee jaar hun aanbod ingevoerd. Uit eigen ervaring weet ik dat er jarenlang is gewerkt aan een geïntegreerd, toegankelijk en interessant aanbod voor scholen. Dat heeft de afgelopen jaren de participatie van kinderen sterk doen toenemen. Er is geïnvesteerd in de toeleiding van leerkrachten via persoonlijke contacten. Er is gevraagd om randmateriaal te maken, zoals postkaartjes en dergelijke. De jaarlijks aangeboden papieren schoolbrochure, die duur is, werd afgeschaft.

Dat er in het eerste jaar zaken mislopen, is logisch. Daarom wilden de betrokkenen ook graag als pilootpartner fungeren, met de bedoeling de tool te laten uitgroeien tot een functioneel instrument. Dat er in het tweede jaar nog dingen moeilijk liepen, daar konden ze ook mee leven. Maar sinds februari 2015 is de integratie van dynamo3 gebeurd en nu loopt het echt wel grondig mis. In mijn schriftelijk ingediende vraag geef ik voorbeelden.

Een van mijn voorbeelden is de toegankelijkheid van de site via Internet Explorer. Men moet nu zelfs met Google Chrome werken voor een goede toegankelijkheid. Er zijn technisch nog wel wat problemen, zo verdwijnt soms input die men heeft gedaan plotseling uit het systeem. Ook de koppeling met dynamo3 heeft een aantal problemen. Verder is er de problematiek met eigen pagina's van aanbieders.

Het systeem is daar onvoldoende voor ontwikkeld en houdt te weinig rekening met die diversiteit van mogelijkheden. Het is ook traag. Intussen hebben ook tal van leerkrachten afgehaakt omdat het niet werkt, en dat is jammer.

Ik probeer voorzichtig te zijn in mijn kritiek omdat moeilijkheden in dergelijke pilootprojecten niet altijd uit te sluiten zijn. Maar de partners in dit verhaal vonden het nu toch tijd om een belletje te laten rinkelen. Er moet dringend een oplossing komen want de maanden mei en juni zijn cruciaal voor het aanbod dat cultuurcentra maar ook andere aanbieders aan scholen doen. Op dat moment boeken de meeste scholen voor het volgende seizoen, en moet het systeem dan ook degelijk en operationeel zijn.

Er zijn niet alleen afhakers bij de leerkrachten maar ook bij de partners die het project te complex en te ingewikkeld vinden.

Minister, waaraan zijn de problemen met cultuurkuur toe te schrijven? Waar ligt de verantwoordelijkheid voor deze gedeeltelijke mislukking? Ligt dat bij de aansturing door CultuurNet of bij de bedrijven die betrokken zijn bij dit project? Welke conclusies zal CultuurNet trekken? Worden de problemen geremedieerd? Zo ja, tegen wanneer? Wordt dit project voortgezet, uitgebouwd of ingekrompen? Wat is de toekomst ervan? Hoeveel heeft dit proefproject tot op heden gekost?

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: www.cultuurkuur.be is een coproductie tussen CultuurNet Vlaanderen en CANON Cultuurcel, de cultuurcel van het Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming. Beide partners zijn initiatiefnemer en projecteigenaar. Op die manier zorgen we voor een geïntegreerd beleid.

De website www.cultuurkuur.be, die bestaat sinds het najaar 2013, speelt in op de conceptnota 'Groeien in cultuur' van de voormalige ministers Joke Schauvliege en Pascal Smet uit 2012 om te beantwoorden aan een reële nood bij leerkrachten en cultuurorganisaties, met name om elkaar gemakkelijker te vinden voor cultuureducatieve projecten in of met de klas.

Cultuurkuur is een collectief platform en biedt een overzicht van cultuurpartners – vandaag al meer dan 850 –, een overzicht van cultuureducatieve activiteiten – vandaag al 2700 activiteiten waarvan nog meer dan 1000 actueel –, contactmogelijkheden en de mogelijkheid om ervaringen te delen. Daarnaast bevat deze website een volledige lijst van scholen op basis van de scholendatabank en wordt ook het volledige boekenaanbod via Meta4Books ingeladen.

Het is expliciet de bedoeling van cultuurkuur om het aanbod te tonen in al zijn breedte met oog voor de vele mogelijkheden die cultuureducatieve spelers uit heel Vlaanderen te bieden hebben. De website wil vertrouwen geven aan leerkrachten om ook verder te kijken dan de spreekwoordelijke kerktoeren. Het is een Vlaams instrument maar het kan ook zeker worden ingezet door lokale spelers met een intermediaire functie.

Door de integratie in februari 2015 van dynamo3, de subsidiepoet van CANON Cultuurcel binnen cultuurkuur, kunnen scholen nu ook gratis met De Lijn met hun klas op weg naar honderden culturele bestemmingen, het zogenaamde DynamoOPWEG. Scholen kunnen eveneens een subsidie krijgen tot 1500 euro voor het uitwerken van een creatief project met een externe partner, op maat van de school en vanuit de participatie van de leerlingen zelf, het zogenaamde DynamoPROJECT. Op die manier willen wij cultuur op een laagdrempelige manier toegankelijk maken voor alle leerlingen.

Het is een ambitieus en complex opgezet platform, dat het verbinden van onderwijs- en cultuureducatieve actoren vooropstelt en er op termijn naar streeft de kwaliteit van cultuureducatie zowel in het onderwijs als in de cultuureducatieve sector te verhogen. Het platform is gebouwd in verschillende technische fasen. Na het pilootjaar 2013-2014 zit cultuurkuur.be vandaag in het tweede schooljaar.

Er zijn in de loop van de lancering en uitbouw van cultuurkuur.be een aantal problemen opgedoken. Ik ga achtereenvolgens in op technische problemen en meer functionele kwesties.

De klassieke kinderziekten heeft de toepassing ondertussen wel achter de rug. Er zijn meldingen geweest van klassieke bugs of problemen zoals login-problemen. Deze werden snel opgepikt. De performantieproblemen, of traagheid zoals u schrijft, wil ik relativeren, maar er is wel degelijk ruimte voor verbetering. CultuurNet zet daarom in op capaciteitsuitbreiding en optimalisatie door maatregelen die de complexiteit van de applicatie zelf moeten reduceren.

Wat de browserproblematiek betreft, ondersteunt cultuurkuur.be wel degelijk Internet Explorer. De banner op de site waarvan sprake in uw vraag, was niet correct geformuleerd en werd intussen aangepast. Cultuurkuur.be ondersteunt alle courante, zowel recente als minder recente versies van browsers, waardoor 95 procent van de surfers toegang heeft tot alle functionaliteiten van de website. Om de drempel nog te verlagen, worden nu aanpassingen aan cultuurkuur.be aangebracht om het percentage op te trekken tot 98 procent.

Ik maak een kanttekening in dit verband. Nog altijd zien we op het terrein dat werknemers van hun werkgever, ook als dat de overheid is, niet altijd de mogelijkheid krijgen om hun browsers te actualiseren, hoewel oudere versies vaak grote securityproblemen met zich meebrengen. Dat geldt specifiek voor de browser Internet Explorer, een product dat binnenkort volledig van de markt gaat.

Wat het aanbod betreft dat zou verdwijnen, is er navraag gedaan bij de betrokkenen om concrete voorbeelden te ontvangen zodat eventueel een reconstructie van het probleem kan worden gemaakt. In februari 2013 werd dynamo3, het subsidieproject van CANON Cultuurcel om cultuurprojecten op school te stimuleren, geïntegreerd binnen de omgeving van cultuurkuur.be op vraag van het departement Onderwijs. Door deze operatie ontstaat één loket voor cultuureducatie op school. Er is dus één ingang voor alle inspiratie, partners en financiële ondersteuning.

De operatie ging inderdaad gepaard met enkele technische problemen, die intussen zijn opgelost. Bovendien vraagt een nieuw systeem ook een mentale aanpassing vanwege de gebruikers. Om die reden wordt op de website zelf via allerlei meldingen uitleg gegeven en is tijdens de kantooruren altijd een helpdesk bereikbaar voor hulp aan leerkrachten, dit zowel bij CultuurNet als bij CANON.

Ik ga ook even in op de meer functionele problemen. Cultuurkuur.be is bewust van onderuit opgebouwd in overleg met verschillende panels en gemengde gebruikersgroepen. Een dergelijke aanpak is op zich een goede zaak, maar bracht ook wel wat uitdagingen met zich mee over oplopende complexiteit en gebruiksgemak. Vooral voor de testpartners in het project, met name de actoren uit Kortrijk en Antwerpen, betekende dit dat hun geduld op de proef is gesteld. Ik ben er echter van overtuigd dat bottom-uptrajecten zoals cultuurkuur meer slaagkansen op langere termijn hebben.

De uitgebreide zoekfuncties die beantwoorden aan de complexe realiteit op het terrein, blijken soms niet evident te zijn voor de eindgebruikers. Ik zal dit illustreren met twee voorbeelden.

Scholen zijn vandaag vaak een netwerk van instellingen, met hoofdvestigingen, wijk scholen, identieke adressen, verschillen in officiële namen versus publieksnamen enzovoort. Er bestaat vandaag geen manier om cultuurkuur live te koppelen aan de databanken bij het departement Onderwijs. Er waren dan ook manuele imports en synchronisaties nodig, die hebben geleid tot problemen, waardoor leerkrachten soms hun school niet konden vinden, wat natuurlijk merkwaardig is. Dit illustreert dat bij de Vlaamse overheid meer databanken dynamisch bevragebaar zouden moeten worden.

Ik geef een tweede voorbeeld. Cultuurorganisaties hebben allemaal een officieel adres, maar dat betekent niet dat ze enkel in die betreffende gemeente werkzaam zijn. Integendeel, heel veel organisaties zijn bereid om naar de scholen zelf te komen en dit binnen een of meerdere provincies of regio's buiten hun eigen gemeente. Dit zijn de zogenaamde werkingsregio's. De invulling van het begrip werkingsregio heeft al tot veel verwarring en inhoudelijke discussies geleid en bleek ook foutgevoelig in de weergave op het scherm. CultuurNet en CANON willen dit aanpakken in overleg met de betrokken stakeholders, de leerkrachten en de aanbieders zodat het begrijpelijk is maar ook compleet en correct.

Ook voor wat de nood aan afzonderlijke pagina's voor zogenaamde cultuurschakels betreft, moet ik opnieuw redelijk technisch worden. Een cultuurschakel is een culturele bestemming waartoe leerkrachten dankzij dynamo3 gratis vervoer met De Lijn kunnen aanvragen. Een aanvraag voor gratis vervoer naar zo'n culturele bestemming gebeurt voor de bestemming zelf, ook als die een sublocatie is zoals het Muziekcentrum Track als jongste afdeling van het Cultuurcentrum Kortrijk. Vandaar dat deze elk apart een pagina met aanvraagknop vereisen.

Intussen blijkt overigens dat het aanvragen van gratis vervoer voor vele scholen geen probleem is. Er zijn immers al 622 aanvragen van scholen succesvol ingediend, gelukkig maar.

Cultuurkuur is een coproductie tussen CultuurNet Vlaanderen en CANON Cultuurcel. De middelen worden samengelegd en er is een taakverdeling afgesproken. CultuurNet brengt haar operationele en technische expertise in en bouwt het bestaande instrumentarium verder uit om cultuurkuur mogelijk te maken. CultuurNet verzorgt ook de ondersteuning van het cultuureducatieve veld. CANON Cultuurcel heeft als taak cultuureducatie op school te stimuleren en de contacten met de leerkrachten te ondersteunen.

Als er vandaag dingen fout lopen, heeft dat te maken met de gekozen aanpak. Twee zaken vallen daarbij op. Cultuurkuur.be is bottom-up en in cocreatie met de partners tot stand gekomen, wat heeft geleid tot een te grote mate van complexiteit omdat de website aan te veel vragen tegelijk tegemoet wil komen. De initiatiefnemers erkennen dat in een relatief complexe operatie meer aandacht moet gaan naar prioritisering, fasering en communicatie met de partners.

Men heeft in het hele proces dubbel werk willen vermijden, maar dit streven wordt verhinderd door het feit dat belangrijke databases bij de Vlaamse overheid niet aan te spreken zijn als authentieke bronnen, niet compleet zijn of geen unieke ID's hebben. Synchronisatie en updates worden hierdoor moeilijk en soms zelfs onwerkbaar.

CultuurNet werkt samen met technische bedrijven, maar beschouwt het als zijn verantwoordelijkheid om alle werkzaamheden op elkaar af te stemmen en ervoor te zorgen dat elke ontwikkeling een vlotte start krijgt.

CultuurNet Vlaanderen en CANON Cultuurcel vervolgen hun partnership zoals gepland maar versnellen enkele ingrepen die de complexiteit van het platform moeten verlagen en de snelheid van de applicatie moeten verhogen. Indien er nog softwarefouten gevonden zouden worden, zullen deze onmiddellijk worden aangepakt.

CultuurNet is er zich van bewust dat april een cruciale maand wordt. Enerzijds zullen vele scholen nog dynamoprojecten indienen. Deze functionaliteit moet dus zo spoedig mogelijk 100 procent vlot draaien. DynamoPROJECT werd gisteren uitvoerig getest en wordt normaliter vandaag online gezet.

Anderzijds werken de cultuurpartners aan hun cultuureducatieve programmatie voor volgend schooljaar en willen ze dit bekend maken vanaf half april, dus na de paasvakantie. De deadlines zijn dan ook duidelijk.

De ambitie om voort te bouwen op cultuurkuur.be is er natuurlijk, maar de eerste prioriteit ligt nu bij de afwerking en bij het inzetten op het daadwerkelijk verhogen van gebruik en gebruiksgemak door communicatie en educatie. Daarbij worden de gebruikers opnieuw betrokken.

Sinds de integratie van dynamo3 stijgt het gebruik van cultuurkuur.be. Dat is toch wel een heel goede zaak. In vergelijking met dezelfde periode in 2014 noteert de website voor het eerste kwartaal van 2015 meer dan een verdubbeling en dit zowel op het vlak van sessies – van 8000 naar bijna 17.000 – als op het vlak van bezoekers – van 6000 naar bijna 13.000. Ook blijken de bezoekers de site intensiever te bezoeken, zo blijkt uit de stijging met 164 procent van het aantal paginaweergaven en met 25 procent van het aantal bekeken pagina's per sessie. We moeten deze cijfers verder laten groeien en het gebruik onder leerkrachten en cultuurpartners verder stimuleren.

Cultuurkuur is een coproductie tussen de beleidsdomeinen Cultuur, Jeugd, Sport en Media enerzijds en Onderwijs en Vorming anderzijds, met respectievelijk CultuurNet Vlaanderen en CANON Cultuurcel als opdrachthouders. Het departement Onderwijs betaalde alle nieuwe investeringen die voor deze specifieke

toepassing bovenop de al bestaande investeringslijnen in het UiT-platform van CultuurNet kwamen. Het gaat sinds 2012 over een bedrag van 285.966 euro. CultuurNet Vlaanderen investeerde daarnaast personele middelen in de technische architectuur, het projectmanagement en het onderhoud en dit binnen zijn subsidie-enveloppe. CANON en CultuurNet nemen verder elk binnen hun bestaande werking de ondersteuning van respectievelijk de onderwijs- en cultuursector op zich.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron (Groen): Bedankt, minister. Het is misschien een beetje de discussie over het halfvolle, dan wel halflege glas. Laat ons zeggen dat u mij ervan overtuigd hebt dat het glas intussen halfvol is en dat er alleen bij zal komen. Ik ben blij te horen dat er zeer recent een aantal technische en functionele verbeteringen zijn gebeurd.

Zoals u zelf ook schetst, is dit het gevolg van een technisch misschien wat te ambitieuze toepassing, die nog wat moet groeien. Ik vind het een zeer verantwoord project, laat dat duidelijk zijn. Ik vind er ook geen euro te veel aan besteed, maar ik zou graag hebben dat het een maximale functionaliteit kan hebben. De stappen die u meldt, geven mij het vertrouwen dat het zo is.

Ik ben niet lichtzinnig in mijn vraagstelling. Het is de facto vreemd als mensen uit het veld, die meestal voor lokale besturen werken waar wij met Groen niet in de meerderheid zitten, het aan iemand als mij vragen om daar een parlementaire vraag over te stellen. Dan staat het water meestal al aan de lippen. Men zegt dat men constructief wil meewerken en er veel energie in stopt, maar dat men voortdurend op die problemen botst. Daar moet u begrip voor hebben. Natuurlijk zijn digitale toepassingen en experimenten complex, moeilijk, lastig enzovoort. Maar die mensen menen het goed, en het is met de beste bedoelingen.

Ik begrijp uit uw antwoord dat er rond traagheid, de toepassing van browsers, invoer enzovoort veel dingen gebeurd zijn. Dat lijkt mij ook een opvolgingsvraagje waard, misschien na de zomer.

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Ik denk dat we op dezelfde golflengte zitten. Ik denk ook, op basis van de informatie die ik met u gedeeld heb, dat we de kaap van de technische problemen nu wel genomen zouden moeten hebben. Ik leid uit het sterk toegenomen aantal bezoekers af dat dit platform zich aan het ontwikkelen is tot wat we willen dat het zou worden. Maar stel gerust uw opvolgingsvraag.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Yamila Idrissi aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de gevolgen op het gebied van cultuur van de overheveling van provinciale bevoegdheden – 1730 (2014-2015)

Voorzitter: mevrouw Caroline Bastiaens

De voorzitter: Mevrouw Idrissi heeft het woord.

Mevrouw Yamila Idrissi (sp-a): Minister, in uw beleidsnota Cultuur hebt u, in overeenstemming met het Vlaamse regeerakkoord, enkele maatregelen aangekondigd waarmee u het provinciale niveau verder wilt afslanken. De provincies moeten focussen op grondgebonden bevoegdheden en verliezen hun persoonsgebonden bevoegdheden. Die persoonsgebonden bevoegdheden – bijvoorbeeld op het gebied van cultuur, onderwijs en welzijn – zullen worden ondergebracht

bij de lokale besturen of bij de Vlaams Regering, volgens het subsidiariteitsprincipe. Uw streefdoel voor de overdracht van de persoonsgebonden bevoegdheden is 1 januari 2017.

In uw beleidsnota stelt u: "De overheveling van deze taken en bevoegdheden gebeurt steeds met bijhorende budgettaire middelen, patrimonium, personeelsleden en rechten en verplichtingen. (...) In een eerste fase zal ik een inventarisatie maken van de over te hevelen bevoegdheden en taken. Bij de discussie over de overheveling staan nauwgezet maatwerk en trilateraal overleg tussen de Vlaamse overheid, de provincies en de steden en gemeenten voorop. Ook de culturele sector zal nauw betrokken worden bij de overheveling."

Minister, hebt u al een inventarisatie gemaakt van de bevoegdheden en taken die overgeheveld moeten worden op het gebied van cultuur? Op welke manieren betreft u de culturele sector bij de overheveling? Hoe plant u de overheveling van personeelsleden aan te pakken? Op welke manier zult u de knowhow van de mensen op het provinciale niveau bewaren? Waar zullen zij ondergebracht worden? Hoe ziet u de overheveling van collecties die soms aan de provincies toebehoren?

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Ik heb tot op heden van vier provincies de inventarisatie van hun taken en bevoegdheden ontvangen. Mijn kabinet en administratie zullen in overleg met de provincies – zowel de gedeputeerden als de administratie – eind april 2015 per provincie gesprekken voeren over die provinciale inventarisaties.

Na die gesprekken zal ik meer duidelijkheid hebben over alle taken, bevoegdheden en hun instellingen. Dan zullen ook de zogenaamde grijze zones, als ze al niet duidelijk zijn, toch goed zichtbaar worden. Daarna zal ik in overleg met minister Homans, net als met alle andere ministers inzake over te dragen gemeenschapsbevoegdheden, afspraken maken over de grijze zones en naar welke overheid die taken, bevoegdheden en instellingen zullen worden overgeheveld. Bij vorige toelichtingen inzake Cultuur en Jeugd heb ik al gezegd dat ik nog altijd mik op de zomer om duidelijkheid te kunnen schetsen voor het werkveld.

Vanuit de sector zijn er over deze persoonsgebonden provinciale taken en bevoegdheden inderdaad al veel vragen en voorstellen tot mij gekomen. Ik begrijp de bezorgdheid goed. Mijn kabinet-medewerkers en ikzelf hebben de afgelopen maanden al heel wat organisaties, steunpunten en instellingen ontvangen om over de provinciale afslanking te overleggen en te luisteren naar mogelijke oplossingen om die taken en bevoegdheden vlekkeloos, of toch zo vlekkeloos mogelijk, te kunnen overnemen in 2017. De bedoeling is dus nog steeds om vanaf de zomer duidelijkheid te hebben en vanaf dan de transitietrajecten uit te tekenen voor het najaar en 2016.

De overheveling van personeelsleden zal uiteraard meegenomen worden in het transitieplan dat zal worden opgemaakt nadat duidelijk is welke overheid de ontvangende overheid zal zijn.

Het beheer van collecties is culturele materie en wordt meegenomen in het transitieplan.

De voorzitter: Mevrouw Idrissi heeft het woord.

Mevrouw Yamila Idrissi (sp-a): Minister, bedankt voor uw antwoord. U hebt een tijdsplan en werkplan uiteengezet. U hoopt tegen de zomer meer duidelijkheid te hebben. U zei ook dat u met heel veel instanties gesproken hebt

over mogelijke oplossingen voor problemen die zich zouden voordoen. Kunt u dat wat meer toelichten? Wat zouden die mogelijke problemen zijn? En wat zouden dan de eventuele oplossingen zijn?

Minister Sven Gatz: De wensen en inzichten van de betrokken partners en instellingen zijn natuurlijk zeer divers. Soms zeggen ze tegenover ons ook zeer duidelijk dat ze willen blijven waar ze zitten. Daar heb ik wel begrip voor, maar dat is nu niet echt aan de orde. Waar zij mogelijk terecht zouden komen – bij een lokale overheid, dan wel bij de Vlaamse overheid – is dan een vrij fundamentele vraag. Het gaat om een tussenniveau, dat nu door de provincies wordt ingevuld en dat soms intergemeentelijk of regionaal is. Die vragen worden allemaal bekeken met die instellingen.

Daarom is het krijgen van de inventaris van de provincies maar één zaak. Daarna moet je individueel, initiatief per initiatief, in de diepte gaan bespreken wat de voorgeschiedenis van dat initiatief is, hoe we dat verder zien evolueren, welk bereik het heeft. Dat is complexer dan alleen de A-naar-B-vraag.

Wij proberen die bezorgdheden van het veld correct in te schatten, maar finaal zullen wij in een gemeenschappelijk afwegingskader binnen de Vlaamse Regering, onder de coördinatie van minister Homans, bekijken hoe we een aantal lijnen trekken die voor iedereen herkenbaar en gelijk zijn. Ik kan daar niet op vooruitlopen, omdat ik eerst nog de diepte van een aantal inventarissen wil kennen. Ik wil ook zien of de inventarissen compleet zijn. Het is een interessante oefening, zullen we maar zeggen.

Wat voor mij belangrijk is, is dat de ongerustheid op het terrein kan worden weggenomen, om dan een duidelijk toekomstperspectief te creëren.

Mevrouw Yamila Idrissi (sp·a): Dat zal in elk geval een moeilijke oefening zijn. U liever dan ik. Zijn er bepaalde principes of richtsnoeren die u daarbij hanteert? Zegt u bijvoorbeeld dat een bepaald type van organisaties veeleer naar de Vlaamse Gemeenschap gaat?

Minister Sven Gatz: Daar is het nu echt te vroeg voor. Daarvoor wens ik een breder dieptezicht te krijgen over de provinciale inventarissen heen. Sommige provincies zullen het immers misschien meer zo bekijken, en andere provincies weer anders. En dan spreek ik alleen nog maar over het beleidsdomein Cultuur. We moeten dan ook nog met de andere beleidsdomeinen zien dat we daar een aantal werkbare lijnen in kunnen trekken. Het is dus nog te vroeg om op uw vraag te antwoorden.

Mevrouw Yamila Idrissi (sp·a): In elk geval bedankt, minister. En dan mag u na de zomer ook nog een opvolgingsvraag verwachten.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Yamila Idrissi aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de studie van Labo A over het Vlaamse museumlandschap – 1731 (2014-2015)

Voorzitter: de heer Bart Caron

De voorzitter: Mevrouw Idrissi heeft het woord.

Mevrouw Yamila Idrissi (sp·a): Minister, in opdracht van het Team Vlaams Bouwmeester maakte Labo A van de Vakgroep Architectuur en Stedenbouw van de Universiteit Gent tussen januari en juli 2014 een studie over de toekomst van een

Museum voor Hedendaagse Kunst in Vlaanderen, met het M HKA als centrale casus. In de studie wordt onder andere onderzocht hoe nieuwe synergieën kunnen leiden tot een betere werking in een sector die lijdt onder een gebrek aan middelen.

De studie geeft mogelijke pistes, scenario's en modellen aan voor het M HKA, maar doet in deze oefening ook veel bredere uitspraken over de andere Vlaamse musea voor hedendaagse kunst en hun samenwerkingsverbanden. De studie doet ook een aanzet in de bestudering van het museumlandschap, maar stelt dat ook de Vlaamse overheid en de instellingen zich moeten "engageren om elk op zich maar ook samen aan een visionair en wervend project te werken, dat mogelijk ook nog door andere publieke en private actoren gedragen kan worden."

De onderzoekers van Labo A wijzen er expliciet op dat het museumdebat in Vlaanderen niet alleen over infrastructuur mag gaan. Zij pleiten voor een "geïntegreerde aanpak waarbij gebouwen en infrastructuur deel uitmaken van een groter wetenschappelijk geheel".

Minister, wat is uw mening over de bevindingen van Labo A in de studie over het Vlaamse museumlandschap? Wat is meer in het bijzonder uw visie op de aankoop en het beheer van de deels publieke museumcollecties? Werden de organisaties waarover uitspraak wordt gedaan volgens u voldoende betrokken bij het opstellen van de studie? Zult u rekening houden met de studie van Labo A bij uw definiëring van het toekomstige kunstenlandschap? Wanneer zou u een conceptnota over het museale landschap in Vlaanderen klaar hebben?

De voorzitter: Mevrouw Coudyser heeft het woord.

Mevrouw Cathy Coudyser (N-VA): Minister, ook wij hebben kennis kunnen nemen van de interessante en lijvige studie van Labo A. Ze stelt een aantal pistes, scenario's en modellen voor aan het M HKA, maar gaat breder dan dat en doet ook uitspraken over andere Vlaamse musea voor hedendaagse kunst en de samenwerkingsverbanden.

Hoe gaat u nu met die studie aan de slag? Zult u de bevindingen die erin zijn opgesomd, meenemen in het traject dat u vooropgesteld hebt om tot een langetermijnvisie inzake erfgoed te komen? Zo ja, welke elementen lijken u nu al waardevol om verder uit te werken of te bestuderen?

Klopt het dat u de aangekondigde conceptnota over het cultureel-erfgoedbeleid van de Vlaamse Gemeenschap tegen het voorjaar van 2016 klaar wilt hebben? Kunt u het stappenplan dat u in dat traject vooropstelt, toelichten?

De voorzitter: De heer De Gucht heeft het woord.

De heer Jean-Jacques De Gucht (Open Vld): Ik denk dat de nota een bijzonder interessante basis vormt. De realiteit is dat wij in Vlaanderen nood hebben aan een richting van hoe wij zullen omgaan met de musea van hedendaagse kunst en met het M HKA. Ik ben ervan overtuigd dat u daar de volgende jaren werk van zult maken, minister.

Binnen welke tijdspanne wordt dit uitgerold? Tegen wanneer wordt er een visie op ontwikkeld? Ik ben me goed bewust van de beperkte financiële mogelijkheden, maar – en dat zeg ik zowel in de oppositie als in de meerderheid – we moeten genoeg privékapitaal kunnen binnentrekken in de museale sector.

De heer Bart Caron (Groen): Minister, ook ik wil me graag aansluiten bij deze, in elk geval legitieme, vraag. Ik wil u graag vragen wie de opdrachtgever is van deze studie. Volgens mij is dat niet de overheid, maar ik kan fout zijn. Is de onderzoeksvraag mede door u geïnspireerd? Het kan ook zijn dat een ander het

doet, maar dat u geïnspireerd hebt. Wat is de positie van de overheid en van u ten aanzien van de studie?

Ik wil niets afdoen van de kwaliteit van de studie. Ik heb die ook gelezen. Het betreft natuurlijk een standpunt. Er wordt vertrokken vanuit bepaalde uitgangspunten. Ook daar kan al over gediscussieerd worden vooraleer de hypothese die gesteld wordt, bestudeerd wordt. Er kunnen evengoed andere hypothesen gesteld worden over het museale landschap, om dan bij een andere conclusie uit te komen. Ik wil de studie niet weg relativëren, maar ik wil ze wel relativëren.

Ik stel het nog wat meer cru: ik denk dat de studie werd ingegeven door een agenda van bepaalde mensen en instellingen. Tot hier mijn bedenking. De studie is legitiem. Indien ik actief was op het terrein en een bepaalde verantwoordelijkheid zou dragen in een instelling, zou ik wellicht gelijkaardige stappen zetten.

Minister, ik heb begrepen dat er een conceptnota over het cultureel-erfgoedbeleid is. Dat werd bekendgemaakt via een perscommuniqué van uw kabinet. Maakt dit deel uit van dat cultureel-erfgoedbeleid of is dit een apart onderzoek? Ik vraag dit omdat ook in uw beleidsnota Cultuur een aantal zaken staan over musea voor hedendaagse kunst. Er is een paragraaf die over het M HKA gaat en die heel concreet is. Is er een relatie tussen dit onderzoek, uw beleidsnota en de conceptnota over het cultureel-erfgoedbeleid?

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Voorzitter, dames en heren, ik dank u voor de vraag. Ik zal klare wijn schenken: het was de vorige minister van Cultuur die in 2012 aan het Team Vlaams Bouwmeester gevraagd heeft om het initiatief te nemen en de studie op te starten. Dat is de context, de genese. U kent de titel: 'Musea voor hedendaagse kunst in Vlaanderen. Hoe/wat/waar? - de M HKA-casus'.

Deze studie had hoofdzakelijk als doel een beslissingskader te scheppen voor strategische beleidsbeslissingen over de toekomst van het M HKA, een grote instelling van de Vlaamse Gemeenschap, gekoppeld aan infrastructurele noden. Het eindrapport werd in het najaar door de Vlaams Bouwmeester aan mij gepresenteerd. Ik heb dan gevraagd aan de raad van bestuur van het M HKA om mij, op basis en naar aanleiding hiervan, de krijtlijnen voor een toekomsttraject voor het M HKA te bezorgen.

Ik zal dit verder met hen opnemen – het is een bijzonder boeiende zaak – met het oog op het bepalen van een duidelijke rol voor de eigen instellingen van de Vlaamse Gemeenschap, M HKA en ook KMSKA, zoals ik in mijn beleidsnota Cultuur heb aangegeven.

Ik trek het verhaal wat open, daarna kom ik terug op de specifieke studie. Het cultureel-erfgoedbeleid in Vlaanderen staat momenteel voor een aantal grote uitdagingen, zowel maatschappelijk, bestuurlijk als sectoraal. Zoals ik al aankondigde in mijn beleidsnota Cultuur, wil ik het momentum aangrijpen "om een langetermijnvisie te ontwikkelen op de zorg voor en de ontsluiting van roerend en immaterieel cultureel erfgoed in Vlaanderen".

Recent heb ik inderdaad, samen met het cultureel-erfgoedveld en relevante stakeholders, het startschot gegeven voor de ontwikkeling van deze langetermijnvisie. De museumsector is één van de belangrijke collectiebeherende deelsectoren. De museumcollecties, en in het bijzonder de verwerving, het beheer en de ontsluiting ervan, zullen in dit traject meegenomen worden, dat spreekt voor zich.

Het klopt, mevrouw Coudyser, dat ik dit traject tegen het voorjaar van 2016 wil laten uitmonden in een conceptnota cultureel erfgoed. Qua timing zullen we dat

debat nog niet volledig hebben afgerond in 2016, maar we moeten in elke geval al een startbasis hebben om dan te bekijken hoe we de rest van de legislatuur richtingen kunnen kiezen.

De studie werd begeleid door een stuurgroep met het M HKA, een kunstenaar en architectuurexperten. Daarnaast werden interviews afgenomen van actoren in het hedendaagse kunstenveld, internationaal en binnen Vlaanderen. 'Relatieve buitenstaanders', zoals men dat noemt, kwamen ook aan bod. We wilden zo voorkomen dat de M HKA-casus binnen een te lokaal en te gespannen bestek zou worden besproken. Dit was trouwens ook een keuze van de onderzoekers zelf.

De studie van Labo A was dus zeker een goede en nuttige bijdrage in een toekomsttraject voor een museum. De resultaten op zich worden niet meegenomen in de definiëring van het toekomstige kunstenveld. Ik kan me ook niet inbeelden dat de studie nu zomaar op een zijspoor komt, die kan in de goede perspectieven – wat die ook mogen zijn, maar daar zal de sector wel over discussiëren – worden meegenomen in brede zin, ter voorbereiding van de conceptnota. We moeten de studie de plaats geven die ze heeft, namelijk binnen het uittekenen van een traject voor één museum. Maar er zijn wellicht een aantal zaken die later zullen opduiken in de bredere discussie. Dan heeft ze toch ook haar nut gehad, niet alleen voor de betrokken instelling, M HKA, maar misschien ook breder. Concreter dan dat gaan we op dit ogenblik nog niet.

De voorzitter: Mevrouw Idrissi heeft het woord.

Mevrouw Yamila Idrissi (sp-a): Minister, ik dank u voor het antwoord. Mijn vorige vraag over collectievorming leunt daar ook voor een deeltje bij aan, maar dit is maar een kanttekening.

U zei dat u het eindrapport van Labo A met een heel specifieke vraag hebt overgemaakt aan de raad van bestuur van M HKA. Kunt u daar iets meer over vertellen? U zegt dat u een document, bedenkingen, hebt ontvangen. Kunt u daar iets meer over vertellen?

Zoiets ligt natuurlijk gevoelig. Werden alle organisaties en mensen betrokken bij de studie? Is dat voor u een voldoende basis? Of denkt u aan een andere manier? Ik meen begrepen te hebben in wat u zei over de stakeholders, dat dit voor een deel al is ingevuld.

Ik kijk in elk geval heel erg uit naar de conceptnota en ook naar de besprekingen in het parlement.

Voorzitter, misschien kunnen we in de regeling van de werkzaamheden eens bekijken hoe we vanuit het parlement via hoorzittingen of een andere formule voor of na de conceptnota input kunnen geven.

De voorzitter: Mevrouw Bastiaens heeft het woord.

Mevrouw Caroline Bastiaens (CD&V): Voorzitter, minister, specifiek op het M HKA zal ik niet ingaan. We hebben het hier al een paar keer gehad over de erfgoedsector en de conceptnota. Ik ben heel blij dat u zegt dat u er langzaam aan werkt.

Ik hoop dat u in de gesprekken en bij de totstandkoming van de nota verder contact zult opnemen met OCE. Dat is het Overleg Cultureel Erfgoed. Eerder deze week konden we kennis nemen van de lancering ervan. Het is positief dat de sector zich nu verenigd heeft. Het zal ook voor u een belangrijke gesprekspartner zijn. Het initiatief komt er op een heel goed moment, namelijk tijdens de voorbereiding van uw conceptnota en uw verdere beleid in dezen.

De heer Bart Caron (Groen): Minister, ik wil ook nog even reageren op uw beknopte antwoord.

Collega's, namens mijn fractie, dus niet als voorzitter, wil ik me graag aansluiten bij de suggestie van mevrouw Idrissi om hier in de commissie meer aandacht aan te besteden. De problematiek van onze musea voor hedendaagse kunsten verdient echt wel onze aandacht, al dan niet in functie van de conceptnota van de minister.

Het zal u niet onbekend zijn, collega's, dat deze studie tot heel erg veel discussies en kabaal heeft geleid bij de musea. Het is een omstrede verhaal, dat is duidelijk. Het zou zinvol zijn dat we in de commissie ook eens luisteren naar de verschillende stemmen en ideeën ter zake. Er zijn ook nog andere ontwikkelingen op dit vlak, bijvoorbeeld in Brussel, die meer kleur kunnen geven aan de discussie.

Ik wil nog even opmerken dat ik het M HKA een heel fijn museum vind. Het gaat echter niet alleen over het M HKA, maar over het gehele veld.

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Ik probeer nog even om de essentie van deze zaak weer te geven. U kent nu de oorsprong van de studie van Labo A. Ik weet ook dat de studie binnen het M HKA ruim aan bod is gekomen, onder meer in de raad van bestuur. Het M HKA heeft me gevat met een andere trajectnota. Ik moet me daar nog even over beraden.

Ik ben een iets dichtere partner bij het M HKA en bij het KMSKA. Het zijn immers kunstinstellingen van de Vlaamse Gemeenschap. We willen dus bekijken hoe de toekomst van deze instellingen verder kan evolueren, ook ten opzichte van elkaar. Want zelfs al lijken ze met heel andere collecties bezig te zijn, er zullen zeker ook interessante raakpunten zijn. Ik vermoed dat ik alles voor mezelf tegen de zomer wat duidelijker kan maken.

Dit gaat ook over de vraag van de heer De Gucht over het ambitieniveau. Het M HKA en het KMSKA staan op zich helemaal niet ter discussie. De vraag is welke toekomst ze voor zichzelf zien en welke toekomst wij voor hen zien, met de daarbij horende middelen.

Het zijn twee grote spelers. Ze kunnen een belangrijke rol spelen in het collectiegegeven. Dat zouden ze ook moeten doen. Het provinciale dossier zal ons niet alleen kopzorgen bezorgen, maar ook een aantal opportuniteiten voor wat we de Collectie Vlaanderen of de Collectie Vlaamse Gemeenschap noemen – ik weet dat dat niet helemaal hetzelfde is.

Zo komen we weer bij de bredere discussie over de conceptnota over het cultureel erfgoed. Ik zal zeker de nieuwe speler, door mevrouw Bastiaens aangehaald, met open armen verwelkomen. Met deze discussie bevinden we ons een beetje in een tussenfase. Het traject dat nu begonnen is met Labo A, het M HKA en dergelijke, als kunstinstelling van de Vlaamse Gemeenschap op zich en het bredere traject van het cultureel erfgoed, zullen elkaar wel raken, maar dat zal na de zomer zijn. Opvolgingsvragen zijn dus welkom, maar dan toch eerder in die fase. Ik zal er dan meer relevante antwoorden op kunnen geven.

Ik schets u heel transparant de lijnen die nu aan het lopen zijn. Ze hebben nog geen eind- of tussenstation bereikt. U begrijpt dat wanneer we het M HKA bekijken, niet alleen als kunstinstelling van de Vlaamse Gemeenschap, maar ook als een grote speler in Antwerpen ten opzichte van bijvoorbeeld het KMSKA, maar ook ten opzichte van een aantal instellingen van de provincie die daar niet

zo ver vandaan liggen, we enige tijd nodig hebben om die zaken al dan niet aan elkaar te schakelen. Dat zal uiteraard gebeuren in overleg met de stad.

Tegelijkertijd moeten we ook de contactpunten, gewenst of niet gewenst, nuttig of niet nuttig, productief of niet productief, met andere instellingen in Gent, Oostende, Hasselt en ook in Brussel, nog even in kaart brengen. Er zijn dus heel veel mogelijkheden, maar op dit ogenblik sta ik op meer dan een tweekoppig. Ik wil de verschillende mogelijkheden nog eventjes rustig bekijken. In het najaar kunnen we daar al een eerste discussie over hebben.

Voorzitter, er is ruim de tijd genomen om het Kunstendecreet te maken tot wat het vandaag is en ook wij hebben de tijd gekregen voor de uitwerking van de visienota. Ik geloof dat wij ook hier dat ritme moeten aanhouden. Dat betekent niet dat we niet met tussentijdse vragen zullen worden geconfronteerd. De wereld staat niet stil. Toch sta ik erop om samen met u alles in een bredere beleidsvisie in te bedden, als dat tenminste mogelijk is.

Mevrouw Yamila Idrissi (sp.a): Minister, u gaat een drukke zomer tegemoet. Ik begrijp dat u voorzichtig wilt te werk gaan en een voorstel beoogt dat wordt gedragen door alle actoren. Ik heb daar begrip voor. Toch kijk ik reikhalzend uit naar de voortgang van de zaak.

De heer Bart Caron (Groen): Goed ook dat de minister zegt dat niet alleen Brussel maar ook Oost- en West-Vlaanderen bestaan. Ook daar zijn interessante instellingen. Er ligt dus werk op de plank. *(Opmerkingen van mevrouw Yamila Idrissi)*

Minister Sven Gatz: Men hoeft geen bevoegdheden te hebben om ideeën te kunnen realiseren. Er zijn ook niet altijd middelen beschikbaar om nieuwe denksporen uit te proberen. *(Opmerkingen van mevrouw Yamila Idrissi)*

Ik ben een vrije geest, zoals u weet.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.